

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Zaozernaja

Ime te skromne ruske obmejne po-
stojanke na Daljnem vzhodu je kar čez
noč vstalo iz teme nepoznanosti, obe-
leženo z velepomembnimi dogodki in
njih posledicami. Zaozernaja (Čangku-
feng) ne pomeni samo občutnega voja-
škega in diplomatskega poraza Japon-
cev, marveč je dogodek vplival tudi
posredno na evropski politični položaj
in doprinesel znatno k trenutni trez-
nejši presoji ustvarjenega stanja. Vo-
jaški poraz Japoncev na tej točki ni
tako obsežen, da bi pomenil škodoval-
ne mikadove vojne sile, pač pa je ve-
lepomemben v toliko, ker je zmag va-
jena japonska vojska naletela na na-
sprotnika, ki ji je v vsakem pogledu
kos. S tem je znatno utrpel nimbus
mikadovih čet, pa tudi mednarodni
svet je postal pozoren na dejstvo učin-
kovitega ruskega odpora. V zvezi s
tem japonskim neuspehom je tudi di-
plomatski poraz japonske vlade, ki je
morala po neuspehu napada pristati
brez ovinkov na osnovno sovjetsko
zahtevo: priznanje mej, določenih v
hunjanski pogodbi iz l. 1886.

Nagli umik Japoncev, osobito, njho-
va popolna diplomatska kapitulacija,
je dokaz, da so se v Tokiju močno
usteli, ko so mislili obračunati z Rusi-
jo, še preden so uspešno zaključili ki-
tajske avanturo. Odložiti so morali
vojno s sovjeti na kasnejši čas, dasi
znani Tanakov načrt določa zavzetje
Vladivostoka kot fazo, ki naj se izvrši
takoj po zasedbi Mandžurije. Že leta
1934 se je Japoncem ponesrečilo nenad-
no zavzetje tega važnega ruskega opri-
šča ob Tihem morju. Zaozernaja jih
je ponovno uverila, da imajo posla z
nasprotnikom, ki trdovratno brani svo-
jo posest.

Izgledi za uspešni obračun v bližnji
bodočnosti pa so za Rusijo daleko
ugodnejši nego za otoško carstvo. Mo-
skva je v prijetnem položaju, da zanjo
dela čas in da so nje šanse na Daljnem
vzhodu z vsakim dnem boljše. Res da
japonske vojaške izgube niso tako ve-
like, da bi bile ogrozile udarno moč
mikadove vojske, vendar pa je sled-
nja močno iztrošila svojo silo in boje-
vitost v trudapolni gonji za sovražno
kitajsko vojsko. V finančnem pogledu
je Japonska skoro na koncu svojih
sil. Blücherjevih čet milijona mož, ki
jih rezerve lahko v najkrajšem času
dopolnijo do 400.000, pa stoji mirno s
puško ob nogi in za njihovim zidom
se vrše zaključna utrjevalna dela. Bro-
dovje 1000 letal, med katerimi je po-
lovica težkih bombarderjev, je v stal-
ni pripravljenosti. Razpostavljeno je v
treh ogromnih podzemskih hangarjih
v Urgi, Habarovsku in Vladivostoku,
dočim okoli 200 podmornic v Posjet-
skem zalivu čaka povelj za operacije
na morju. To so podatki, ki jih je iz-
dal pobegli general, žid Heinrich Lju-
škov, in ki so jih potrdili angleški in
ameriški vojaški strokovnjaki.

Židovski ubežnik je povedal tudi to,
da so utrjevalna dela na najboljstvi-
nejšem odseku Habarovsk — Vladivo-
stok popolnoma gotova in da je tudi
dalekosežna reorganizacija ruske vzhod-
nosibirske vojske zaključena. S tem
Blücherjeva vojska v nikakršnem po-
gledu ni več odvisna od evropske Ru-
sije, marveč lahko črpa vse potrebe za
vojno iz svojega neposrednega zalež-
ja. S tem je odpadla ona velika pred-
nost japonske vojske, ki jo je imela
zaradi ogromne oddaljenosti ruske vo-
jske od virov nje materialne in člove-
ške sile. Nastali položaj je prepričal
Japonce, da bi Blücher v resnem pri-
meru, varovan od trojnega pasu utrdb,
z lahkoto odbil napade in osredoto-
čil svoje sile ob izvedbi nemotene kra-
jevne mobilizacije.

Se nevsčeneje se je obrnila stvar za
Japonce v Evropi. Njeni zaveznici na
polju borbe proti komunizmu nista
pokazali nikake volje slediti geslu
Čangku-fenga. V Berlinu so dali Japon-
cem mlačno tolažbo o moralni podpo-
ri, v Rimu pa so jim modro svetovali
največjo opreznost. Na tako ogromno
razdaljo je protikomunistična zveza
pač samo platonskega značaja in po-
godba o zavezništvu le krpa papirja. Še
večje razočaranje je zadelo Japonce
ob spoznanju, da so bile simpatije An-
glije ves čas spopada na ruski strani.
Te britanske usmerjenosti ni pripiso-
vati kakim sentimentalnim razlogom.
Neki ameriški novinar je dejal, da bi
bila rusko-japonska vojna na Angle-
škem najpopularnjša, saj bi se Bri-
tanci z enako radostjo veselili japo-
nskih kakor ruskih porazov. Položaj
pa je sedaj tak, da je Japonska zelo ne-
varna škodljivca angleških interesov na
Kitajskem in London bi krvavo potrebo-
val koga, ki bi ukrotil predrznega
Japonca, Rusom očitno ni bilo mnogo
do te vloge. V njihovem interesu je, da
si Japonska polomi zobe na Kitajskem,
kjer so se stvari tako zasukale, da Ki-
tajci, udarjajoč po Japoncih, delajo v

DRUGI RUNCIMANOV SESTANEK S HENLEINOM

Runciman stopil iz rezerve in vedno bolj aktivno posega v praška pogajanja

Praga, 29. avgusta. d. Konrad Henlein,
ki je bil že več dni na inspekcijskem po-
tovanju po severnem Češkem, je dobil v
nedeljo od lorda Runcimana, ki se je mu-
dil v gradu kneza Clary-Aldringena v Te-
plicah, povabilo za sestanek. Zaradi izred-
ne nujnosti Runcimanove prošnje je Hen-
lein prekinil svoje potovanje in odpotoval
takoj v Teplice in od tam v grad Rothen-
haus. Namesto njega je nadaljeval po-
tovanje poslanec Herman Frank.

Runciman in Henlein sta se sestala že
v nedeljo zvečer. Razgovorov so se ude-
ležili tudi Ashton Gwatkin, poslanca su-
detskih Nemcev Frank in Kundt in knez
Maks Hohenlohe. Sestanek je trajal nad
eno uro, nakar se je lord Runciman vrnil
z avtomobilom v Prago. O razgovoru ni
bilo objavljeno nobeno uradno poročilo.

Kakor zatrjujejo nemški listi, sta se
lord Runciman in Henlein dogovorila, da
se bosta ponovno sestala. »Prager Illu-
striertter Montags« poroča, da je po več-
rašnjem razgovoru med Runcimanom in
Henleinom napetost zopet nekoliko popu-
stila in da je stranka sudetskih Nemcev
pripravljena udeležiti se nove faze pogaj-
anja. List tudi poudarja, da sta se lord
Runciman in Henlein dogovorila, da osta-
ne vsebina njunih pogovorov tajna.

Listi poudarjajo, da prihaja češkoslo-
vaški problem sedaj v odločilno fazo in da
je pričakovati ureditve tega težavnega
vprašanja že v najkrajšem času.

Praga, 29. avgusta. v. V vseh politič-
nih krogih z največjo pozornostjo spre-
mljajo razvoj pogajanj, ki so se danes
obnovila. Splošno se opaža, da se lord
Runciman stopil iz dosežene rezerve ter
da vedno bolj aktivno posega v razgovo-
re in pogajanja in si v smislu želj angle-
ške vlade prizadeva doseči mirno ureditev
vsega problema.

Komunike Runcimanove misije o sestanku

Praga, 29. avgusta. h. Misija lorda Run-
cimana je izdala nocoj naslednji komunike:
V nedeljo dopoldne se je sestel Ashton
Gwatkin na gradu kneza Hohenlohe v
Rothenhausu s Henleinom, ki sta ga spre-
mljala tudi poslanca sudetsko-nemške stranke
dr. Frank in Kundt. Lord Runciman in
ostali člani njegove misije, ki so se pre-
ko nedelje mudili v Teplicah, so se na po-
vratku ustavili v Rothenhausu, kjer je imel
lord Runciman skupno z Gwatkinom razgo-
vor s Henleinom, ki je trajal eno uro.
Lord Runciman je s člani svoje misije ob
18.30 odpotoval v Prago.

Danes popoldne ob 16. so člani misije
lorda Runcimana imeli sestanek s šestčlan-
skim odborom koalicijskih strank. Lord
Runciman osebno se tega sestanka ni ude-
ležil. Temu sestanku je prisostvoval tudi
strokovnjak češkoslovaškega zunanega mi-
nistristva za manjšinska vprašanja, posla-
nik dr. Hajdrih. Ob 18. se je podal lord
Runciman v Hradčini, kjer ga je sprejel v
avdienci prezident republike dr. Beneš. Da-
nes dopoldne je lord Runciman obiskal tu-
di ministrskega predsednika dr. Hodžo in
ga obvestil o svojem večeršnjem razgo-
voru s Henleinom.

Posvetovanja v Londonu

London, 29. avgusta. w. Ministrski pred-
sednik Chamberlain se je danes popoldne
vrnil v London in odšel takoj v ministr-
sko predsedstvo, kjer se je sestel z zuna-
njim ministrom lordom Halifaxom, finanč-
nim ministrom Simonom in mornariškim
ministrom Duff Cooperom. Navzok je bil
tudi diplomatski svetovalec Vansittart in
angleški poslanik v Berlinu Henderson.
Posvetovanja, ki so se nanašala izključno
na češkoslovaški problem, so trajala pet
četrt ure. Po konferenci sta imela še dolg
razgovor Chamberlain in Halifax, ki je
nato po vrsti sprejel angleškega poslanika
v Berlinu Hendersona in češkoslovaškega

ruskem interesu. Boj sam pa povzroča
ogromno škodo angleški zunanji trgo-
vini. Rusi dobro vidijo, da bi sedanjih
njihov poseg v vojno zahteval še ved-
no silnih naporov in stroškov, dobicek
pa bi predvsem poželja Anglija, koje
imperij je po svoji naravi nenaklon-
jen tako Rusom kakor Japoncem. Na-
posled je medsebojno oslabiljenje Ki-
tajcev in Japoncev zelo pozitivna po-
stavka v političnem računu Rusov.

Angleške simpatije do Rusov mora-
mo pripisati stališču, ki ga je Moskva
zavzela za neokrnjenost starih pogodb
s Kitajsko. Znano je, da so Japonci z
lahkoto prekršili pogodbo devetih sil,
dalje pogodbo o politiki »odprtih vrat«
v Mandžuriji, kazali pa so tudi mnogo
volje, da likvidirajo vse evropske kon-
cesije na kitajskih tleh. Ves britanski
svet je z odobravanjem sledil ruske-
mu boju za neokrnjenost hunčunške
pogodbe. Ko so Japonci priznali ve-
ljavnost nje določil, je bil ustvarjen s
tem važen precedenčni primer za ve-
ljavnost ostalih pogodb, ki so bile v
novejšem času sklenjene s Kitajsko.
Seveda so to odobravanje na Angle-
škem odeli z nekoliko ponarejenim
navdušenjem za svetost pogodb sploh.

poslanika v Londonu Masaryka. O današ-
njih posvetovanjih ni bilo izdano nobeno
uradno poročilo. Kako veliko pozornost po-
sveča vsa angleška javnost posvetovanjem
vlade, priča dejstvo, da je bila popoldne
pred zunanjim ministrom in pred mini-
strskim predsedstvom zbrana velika mno-
žica, ki je z veliko napetostjo pričakovala
sklepe vlade. Jutri bo sklicana seja vlade,
kateri bo prisostvovalo vseh 20 članov vlade.
Kdaj se bo vrnil poslanik Henderson
v Berlin in kakšna navodila bo dobil, še ni
znano. Verjetno bodo o tem sklepali na ju-
trišnji seji vlade, ki ji v političnih krogih
pripisujejo veliko važnost. Kar se tiče
splošnega položaja, v londonskih krogih še
vedno upajo, da bo prišlo do mirne ure-
ditve narodnostnega problema na češko-
slovaškem, za kar bo zastavila Anglija ves
svoj vpliv.

Zadnje koncesije

London, 29. avg. o. »Daily Telegraph«
se danes podrobno bavi s položajem v Srednji
Evropi, in s pripravljajočimi se neposred-
nimi intervencijami angleške vlade na Če-
škoslovaškem in v Nemčiji. List zatrjuje,
da so vodilni člani angleške vlade mnenja,
da predstavljajo najnovejši predlogi pra-
ške vlade zadnje koncesije, na katere more
Češkoslovaška pristati, ne da bi se njena
samostojnost in suverenost izpostavila naj-
večji nevarnosti. Obžalovati je, da od vo-
dstva sudetsko-nemške stranke na te pre-
dloge doslej še ni nobenega konstruktivne-
ga odgovora. Češkoslovaški predlogi so zelo
realni in jih je treba v resnici tolmačiti
kot dokaz najboljših češkoslovaških volj,
da se v resnici ustvarijo za obe strani spre-
jemljive osnove za nadaljnja pogajanja.
Angleški vladni krogi so prepričani, da
bodo voditelji sudetskih Nemcev, če teh
predlogov ne sprejmejo, neposredno odgo-
vorni za ves nadaljnji razplet situacije.

»Daily Telegraph« nadalje odločno za-
vrča trditve nemškega tiska, da pomeni
Simonov govor ščuvanje Čehoslovakov k
nepopustljivosti, ter naglašja, da morajo se-
daj popustiti sudetski Nemci. Praška vlada
je šla v svoji popustljivosti že do skraj-
nosti.

Angleška vlada bo imela jutri ali naj-
kasneje jutrišnjem sejo, na kateri bo de-
finitivno sklepala o svojem nadaljnjem za-
držanju do srednjeevropskih problemov.
V vsakem primeru je pričakovati, da se
bo sedaj pričela realizirati politika, ki jo
je Chamberlain napovedal glede na češko-
slovaško-sudetski spor že 24. marca.

To potrjuje tudi »Daily Express«, ki v
ostalem naglašja pomen Simonovega go-
vora. Če bi nastale kakšne sovražnosti, ni no-
benega dvoma, da bo angleška vlada če-
prav nima nikakih določenih obveznosti,
posega v nastali spor in ne bo ostala ob
strani. Večina angleških ministrov že za-
hteva, da se jasno precizira politika, ki jo
bo pričela Anglija izvajati v češkoslova-
ško-nemškem sporu.

Nova angleška intervencija v Berlinu in Pragi

London, 29. avg. o. Agencija »Press As-
sociation« zatrjuje, da namerava angleška
vlada po svojih diplomatskih zastopnikih po-
novno intervenirati v Berlinu in Pragi, da
bi se spor med obema državama vendarle
mirno rešil. Po informacijah »Daily Mail«
bo Chamberlain poslal Hitlerju po posla-
niku Hendersonu novo lastnoročno spisano
pismo.

„Giornale d'Italia“

o Simonovem govoru

Rim, 29. avg. o. »Giornale d'Italia« je
danes objavil daljši uvodnik o Simonovem
govoru, v katerem poudarja, da je govor
za italijansko politično javnost velikega
pomena ne toliko zaradi tega, ker je morda
lordu Runcimanu olajšal mislijo, nego pred-
vsem spriču prijateljske Simonove izjave,
da angleško prijateljstvo do posameznih
držav ni odvisno od političnopravnega si-
stema in režima v dotičnih državah. S tem

Pogodba devetih sil o nerazdeljivosti
Kitajske in pogodba »o politiki odpr-
tih vrat« v Mandžuriji nosita podpise
Anglije, Amerike, Francije, Italije, Ni-
zozemske, Portugalske in Belgije, po-
leg Japonske in Kitajske. Niti ena iz-
med teh sil ni imela poguma svojim
papirnim protestom dati poudarka s
primernim vojaškim pritiskom, ko je
Japonska enostransko prelomila te dva
mednarodna dogovora, Rusija pa se je
energичno in s polnim uspehom zavze-
la za hunčunsko pogodbo in s tem po-
sredno izkazala lepo uslugo omenje-
nim državam, ko je prisilila Japonsko
k priznanju pogodbe, sklenjene med
Rusijo in Kitajsko.

Poleg tega mednarodnega pomena
spopada pri Zaozernaji je odločni nastop
Moskve začasno olajšal japonski pri-
stik na Kitajce, obenem pa nakopal
mikadovi vojski vznemirajočo zavest,
da ima na svojem desnem krilu so-
vražnika, ki ga ne gre omalovaževati
v na čegar pomoč Kitajska še trdno
računa, dočim mikadovo carstvo od
nikoder ne more pričakovati kake po-
moči. Ta občutek osamljenosti vsek-
akor ne more služiti v dobro bojni mo-
rali japonskega vojaka.

se fašistična Italija popolnoma strinja.
Mussolini je že ponovno poudaril, da re-
žimi posameznih držav ne morejo in ne
smejo razdeliti Evrope v dva tabora. Tak-
šna razdelitev nastane lahko samo zaradi
nacionalnih potreb vsake posamezne dr-
žave in zaradi nasprotujočih si interesov
posameznih držav. S tem stališčem se je
solidarizirala tudi Nemčija. Skrajni čas
je, pravi list v zvezi s tem, da preneha
kampanja proti fašizmu, ki se je v zadnjem
času znova sprožila v Franciji, Angliji in
Zedinjenih državah.

Kaj zahteva madžarska manjšina

Bratislava, 29. avgusta. w. Združene ma-
džarske stranke so danes objavile svoj od-
govor na vladne predloge glede ureditve
samouprav. Madžari zahtevajo popolnoma
suvereno nacionalno samoupravo za ma-
džarsko narodno manjšino na Slovaškem
in v Podkarpatski Rusiji. Po njihovem
mnenju se mora ustanoviti osrednja samo-
uprava vseh madžarskih pokrajin, poleg
tega pa zahtevajo sorazmerno udeležbo pri
skupni državni upravi. Sklepi centralnega
parlamenta bi bili veljavni le, če glasuje
zanje večina poslancev vseh narodnosti. V
deželne zbornice se ne sme noben poslanec
imenovati, marveč morajo biti vsi izvolje-
ni. Vrh tega naj deželni poslanci uživajo
imuniteto kakor državni poslanci.

Rudolf Hess o pravicah sudetskih Nemcev

Berlin, 29. avgusta. r. Na zborovanju za-
stopnikov zamejskega nemštva je ob otvori-
tvi govoril namestnik državnega kance-
larja Hitlerja minister Rudolf Hess, ki se
je v svojem govoru bavil predvsem s pri-
ključitvijo Avstrije k Nemčiji in govoril o
nalozah nemških organizacij v tujini. Po-
udarjal je, da mora biti vsak Nemec v tu-
jini v prvi vrsti prepričan narodni socia-
list in delati za blagor Nemčije in neme-
škega naroda. O sudetsko-nemškem vpra-
šanju, ki je danes v ospredju mednarod-
nega zanimanja, je med drugim dejal:

Z največjim sočustvovanjem gleda ves
nemški narod na svoje rojake v Češkoslo-
vaški. Nihče na svetu, ki ljubi svoj lastni
narod in je nanj ponosen, nam ne bo za-
meril, če v tem trenutku posvečamo svoje
misli sudetskim Nemcem in jim povemo,
da jih obdružujemo, ker so klub najhujšim
šikanam, kljub terorju in umorom ohranili
svojo železno disciplino. Če bi bil potreben
kak dokaz, so dali Nemci najboljši dokaz
nemških čednosti. Mi smo z vročim srcem
z njimi, 3 in pol milijona pripadnikov ve-
likega nemškega naroda gre pravica, da si
tako uredijo svoje življenje, kakor odso-
vajo njihovi pripadniki k velikemu kul-
turnemu narodu.

Nova japonska ofenziva na Hankov

Z dveh strani so začeli napadati in se vedno bolj pribli- žujejo Hankovu

Tokio, 29. avgusta. AA. Po poročilih
agencije Domei se japonski oddelki pri-
bližujejo Hankovu s severa in z juga. V
pokrajini Anšui so Japonci zavzeli Liju-
an, 250 km od Hankova. Drugi njihovi
oddelki so po najnovejših poročilih le še
2 km od Nušana in 30 km južnovzhodno
od Hankova. Ti dve mesti sta važni opri-
šči za gorske postojanke pri Tapijuhu
in tvorita prvo obrambno črto mesta Han-
kova. Tudi južno od rke Jangceja Japon-
ci prodirajo. Po še nepotrjeni brzojavki
stoji neki oddelk japonske vojske, ki je
prodrl v pokrajino Dopueh, le še 140 km
severno od Hankova. Ob železniški progi
južno od Kjukjanga pritiskajo Japonci na
kitajsko zaledje, in na čete zbrane 2 km
severno od mesta Tejana, oddaljenega 70
km od Nanchanga proti severu. Nanchang,
glavno mesto pokrajine šans, je nasle-
dji važni cilj japonske ofenzive v tem
predelu.

Hongkong, 29. avg. o. Po informacijah
agencije »International News Service« iz
kitajskih virov, se je pričela nova kitaj-
ska ofenziva na severnem obrežju Jang-
ceja. Kitajci so že pri prvih napadih do-
segli velike uspehe. Pregnali so Japonce
iz strateško pomembnega mesta Vusunga
in jih potiskajo sedaj nazaj proti An-
kingu.

Po japonskih informacijah se velika ja-
panska ofenziva mimo jezera Pojang proti
zapadu razvija v vsej naglici.
Sanghaj, 29. avg. o. Po informacijah iz
japonskega vira se je okrog Hankova na
kitajski strani koncentrirala vojska, ki
šteje 800.000 mož. Pretežni del je v re-
zervi in čaka na ugodno priliko, da po-
seže v razplet borbe. Zato bo po japonskem
zatrjevanju borba za Hankov trajala še
zelo dolgo. Kitajska vojska je izredno do-
bro oborožena.

Tokio, 29. avg. AA. (Stefani) Japonske
čete so zavzele del Hivosana, strateško
važno mesto severnovzhodno od Hankova.

Tokio, 29. avg. AA. Kakor piše list »Asa-
hi Sinbun«, se bo proračun za leto 1939, ki
ga pravkar proučujejo, znatno povečal, po-
sebnost zaradi potreb narodne obrambe
v zvezi s poslabšanjem razmerja med Sovje-

Dr. Krofta o razmerah v Srednji Evropi

Praga, 29. avgusta. h. Na češkoslova-
ški politični šoli za študij evropskih vpra-
šanj je danes predaval zunanji minister
dr. Kamil Krofta o temi »Dvajset let no-
ve Evrope«. Podal je diplomatsko zgodo-
vinski pregled povojne Evrope in obrav-
naval razne srednjeevropske koncepcije.
Razpad staroogrške monarhije ni bil samo
delo trenutnega razpoloženja, nego neiz-
ogibna posledica nacionalnega razvoja.
Države, ki so nastale na njenem ozemlju,
so utelešenje novega boljšega sveta. Sred-
nja Evropa je po priključitvi Avstrije k
Nemčiji prenehala biti društvo malih ne-
odvisnih držav, ki so iskale pota za tes-
nejše sodelovanje. Govorec o Srednji Ev-
ropi, je orisal dr. Krofta nastanek Male
antante in njen program. Čeravno je da-
nes vse to, kar je bilo neposredni povod
za osnovevanje Male antante že izginilo,
Mala antanta ni izgubila svojega pomena,
ker obstajajo še vedno skupni interesi, ki
vežejo vse tri države. Anšlus ni Male an-
tante v nobenem pogledu oslabil in Mala
antanta ostane tudi v spremenjenih raz-
merah zvesta svojemu programu srednje-
evropskega sodelovanja. Res je, da je s
priključitvijo Avstrije Nemčija globoko
posegla v srednjeevropsko ozemlje, toda
Mala antanta je vedno zastopala mnenje,
da je uspešno sodelovanje srednjeevro-
pskih držav nemogoče brez sporazuma z
zainteresiranimi vesilami, to je zlasti z
Nemčijo in Italijo. Italija je po svojih
tesnih zvezah z Madžarsko in po svojih
zaupnih odnosih z Jugoslavijo poklica-
na, da sodeluje pri reševanju srednjeev-
ropskega vprašanja. Mala antanta bo slej
ko prej skrbela za svojo lastno gospodar-
sko okrepitev in z enako dobro voljo de-
lala za ustvaritev dobrih odnosov z vse-
mi sosedni in z obema zainteresiranimi ve-
lesilami.

Nagel povratek

Duffa Coopra v London

London, 29. avg. o. Na poziv admiralitete
je mornariški minister Duff Cooper po-
šel svoj povratek v London, kjer bo vladil
podrobno poročal o vtisih, ki jih je dobil na
svojem posetu v Kielu in drugih nemških
vojnih lukah ter v sosednjih severnih drža-
vah. Listi demantirajo vest, da bi bil Duff
Cooper pospešil svoj povratek zaradi kon-
centracije angleškega domačega brodogra-
dila v škotskih lukah, obenem pa beležijo, da
so običajne angleške vojne vaje v Sever-
nem morju napravile v Berlinu in drugod
globok vtis.

Hitler na francoski meji

Strasbourg, 29. avgusta. AA. Hitler je
prispel danes zjutraj čisto nepričakovano
v mesto Kehl pri Strasbourgu. V njego-
vem spremstvu je bilo osem generalov.
V mestu zaradi nepričakovane obiske
niso bile razobešene zastave. Meja je bila
zaprta, promet med Strasbourgom in
Kehlom pa popolnoma ustavljen. Hitler
je s svojim spremstvom izvršil inspekcijo
utrjevalnih del ob Renu na obeh straneh
mostu pri Kehl. Ob 10. je po končani
inspekciji odpotoval v smeri proti Offen-
burgu.

Takoj po Hitlerjevem odhodu iz Kehla
je bila meja ponovno odprta ter promet
čez reko Ren vzpostavljen.

Letalske tekme Male antante

Praga, 29. avgusta. h. Danes so se tukaj
pričele velike letalske tekme Male antan-
te. Ob 10.50 se je pričel na praškem leta-
lišču start k prvemu tekmovalnemu poletu.
V odmorih po 30 sekund so druga za
drugim startala posamezna letala, razde-
ljena na kategorije po hitrosti. Skupno je
startalo 40 letal. Zadnje letalo je zapustilo
praško letališče ob 11.20. Start se je izvršil
gladko in je bila tehnična organizacija brez-
hibna. Vseh 40 letal je srečno prispelo v
Zlin, odkoder bodo jutri startala v Bu-
karešto.

Od 1. do 12. septembra
Ljubljanski velesejem
Polovična voznila na železnici,
parobrodih.
Na odhodni železniški postaji kupite
rumeno legitimacijo za din 2.—
Mednarodna razstava fotografije in
filma — Umetnostna razstava —
Gospodinjstva razstava — Vzoren
sadni vrt — Obrt, industrija, pohištvo,
aeroplani, avtomobili — Plemenski
psi 1. in 2. IX. — Tekma harmoni-
karjev 11. IX.
Lepo zabavišče, velikomesten
variete.
NAGRADNO ZREBANJE. Darila
za obiskovalce velesejema: motorno
kolo, radio-aparat, šivalni stroj, 30
koles.

Španski problem bo likvidiran na frontah

Oba vojujoča se tabora sta dobila v preteklih tednih nova ojačenja iz tujine in velike pošiljke vojnega materiala

London, 29. avg. o. Danes dopoldne je bil lord Plymouth v Foreign Office. Kakor se je naknadno zvedelo, se je prišel informirati, ali so že prispela zahtevana Francova pojasnila o poslednji njegovi noti glede angleškega predloga o umiku prostovoljcev iz Španije. Angleška vlada je davi svojem generalnemu agentu v Burgosu naročila, naj nujno urgira zahtevana pojasnila, da bi se vprašanje o umiku tujih prostovoljcev iz Španije vendarle spravilo z mrtve točke.

Po informacijah dobro poučenih krogov sta oba španska tabora zadnje dni v marsičem spremeniла svoje stališče glede načrtov za likvidacijo španske državljanske vojne. Oba tabora sta dobila zopet znatna vojaška ojačenja ter tudi velike pošiljke vojnega materiala. Nacionalisti dobivajo svoja vojaška ojačenja iz notranjosti Maroka in iz neke zainteresirane tuje države. V nacionalistične luke prihajajo tudi stalno tovarne ladje z velikimi množčinami vojnih potrebščin. Prav tako pa prihajajo tudi v republikanski tabor nenehoma novi prostovoljci in vojne potrebščine iz tujine. V Parizu je zbranih dan za dnem toliko prostovoljcev, da morajo čakati kar po dva tedna, preden pridejo na vrsto, da jih odpeljajo v Španijo. Londonski krogi zato sodijo, da bo angleški načrt za likvidacijo španske državljanske vojne propadel in da bo španski problem likvidiran na španskih frontah.

Republikanski protinapad ob Ebru

London, 29. avg. o. Po informacijah agencije »International News Service« iz Saragose so republikanci na Ebru prešli v protinapad. Zavzeli so več strateško važnih točk. Nacionalistično letalstvo in topništvo sta sicer tudi davi močno bombardirala republikanske položaje, a brez uspeha.

Na ekstremistični fronti so republikanci že znatno izbrili svojo poslednjo zmago. Uspejo jim je izolirati svojega sovražnika, ki je koncentriran vzdolž proge Cabesa — Bada. Joz ter ceste Cabesa — Castenaro. Nacionalistične čete okrog Cabesa so bile le še 25 km oddaljene od znamenitih almadenskih rudnikov živega srebra.

Republikansko in Francovo vojno poročilo

Saint Jean de Luz, 29. avg. AA. Poročilo republikanskega štaba pravi, da je bil sovražni napad ob Ebru v soboto precej močan. Republikanska letala so se z

vidnimi uspehi udeleževala borbe. Na ekstremistični fronti so bili odbiti vsi sovražni napadi. V odseku pri Cabeze del Bue so republikanske čete nadaljevale s prodorom v smeri proti Castelu Benguence in zavzele sovražne postojanke v odseku pri Canpanariju. Republikansko letalstvo je sovražni diviziji prizadejalo velike izgube. Na madridski fronti so čete generala Franca zavzele v odseku pri Quesiti Perdides 2 sovražni postojanki. Pet sovražnih bombnikov je napadlo barcelonsko pristanišče.

Salamanca, 29. avg. AA. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva pravi, da so nacionalistične čete včeraj nadaljevale s prodorom ob Ebru. Na ekstremistični fronti so bili odbiti vsi sovražni napadi. Napadalec je pustil na bojišču 400 mrtvih. Nacionalistične čete so ujele več sto milicijev. Nacionalistična letala so znatno podpirala delo naših čet.

Angleški preiskovalni odbor v Alicante

London, 29. avg. AA. (DNB) Angleški preiskovalni odbor, ki proučuje bombardiranja takozvanih odprtih mest, je včeraj prišel v Alicante. Tam bo ostal le malo časa, nakar se bo vrnil v Barcelono in nato v Toulouse, kjer bo stalni sedež tega odbora.

Francovo povabilo kralju Alfonzu

London, 29. avg. o. Po informacijah »Daily Herald« je general Franco povabil kralja Alfonza, naj se vrne v Španijo. Alfonz se nahaja sedaj nekje na Korškem. Načelno je ponudbo sprejel, sporočil pa je vrhovnemu poveljniku španskih nacionalistov, da se bo vrnil šele po državljanski vojni.

Prieto o katastrofi Španije

London, 29. avg. o. Veliko pozornost so tu izdale izjave španskega državnika Prieta, ki jih je podal v okviru svojega govora na kongresu španske socialistične stranke v Barceloni. Prieto je med drugim izjavil: Naj poteče španska državljanska vojna kakorkoli, eno je gotovo, da je Španija razdejana in da se bo moral lotiti njene obnove ves španski narod, ne glede na politično orientacijo. To delo bo treba začeti z vsemi silami in tudi skupno z monarhisti. Prietove izjave so v Londonu napravile vtis, da so španski republikanci pripravljeni sporazumeti se z nacionalisti. Prieto je v svojem govoru apeliral posebno na Južno Ameriko, naj Španiji prisloži na pomoč s posojili za njeno obnovo.

Resnica o šolskih razmerah češkoslovaških Nemcev

Rektorji češkoslovaških univerz in visokih šol so pravkar izdali v francosčini natiskano spomenico z naslovom: »Češke šole pod avstrijskim režimom in nemške šole pod češkoslovaškim režimom«. V času, ko sudetsko-nemški tisk pod zaščito češkoslovaške tiskovne svobode, še bolj pa znana propaganda centrala v inozemstvu zlohotno širi po svetu otipljive laži o »zatiranju« Nemcev v ČSR, je ta stvarnost spisan in statistično utemeljena izjava predstavitev najvišjih čeških in slovaških znanstvenih zavodov v ČSR hladen in miren odgovor na zopne klevete in podla potkanja. Ni dvoma, da ta odgovor ne bo preprečil tistih, ki hoče in vedé širijo razne laži, ker je znano, da v svojih spisih načelno odklanjajo objektivnost, resničnost in razumske dokaze, vendar bo ta brošura za ostali svet ki še ni izgubil zdravega razuma nov dokaz, da češkoslovaškega naroda ne zadene krivda za sedanje nevarne zapletitve v osrčju srednje Evrope.

V prvi delu svoje spomenice, ki je opremljena s statističnimi tabelami in grafiki, ugotavljajo čl. rektorji na podlagi avstrijske statistike dejanskega stanja češkoslovaškega šolstva v deželah češke krone (Češki, Moravski in šleziji). Avstrijsko ljudsko štetje je, kakor znano, ugotavljajo narodnost na podlagi običajnega jezika. Zaradi tega je bilo število prebivalcev, ki jim je češki jezik materni jezik, znatno višje, kakor ga navaja avstrijska statistika. Če pa vzljemo temu vzamemo za merilo te službene podatke, vidimo, da čehi v deželah češke krone niso nikdar dosegli v ljudskem šolstvu tistega odstotka, ki bi ustrežal odstotku češkega prebivalstva (62,54%), čeprav je bil odstotek čeških šolarjev v čeških razredih znatno višji kakor odstotek nemških šolarjev v nemških šolah. V narodnostno mešanem ozemlju so bile češke šole zelo redke, kar je pospeševalo ponemčevanje češke mladine.

Drugače postopa češkoslovaška republika z nemško manjšino. Spomenica rektorjev čeških in slovaških univerz ugotavlja z neizpodbitnimi statističnimi podatki, da je bilo leta 1935—36, čigar statistično stanje rabi za merilo, število nemških šol v ČSR višje kakor ustreza odstotku nemške manjšine v celotnem številu prebivalstva ČSR. Poleg tega ugotavlja in dokazuje ta spomenica, da je v nemških šolah ČSR v splošnem manj učencev kakor v čeških in tudi število učencev v posameznih razredih je manjše kakor v enakih čeških razredih.

Iz teh podatkov vidimo, da zaradi večjega števila porodov na češki strani številno stanje nemške manjšine stalno narašča. Zaradi tega imajo tako zvali sudetski Nemci v šolah manj učencev vendar pa več šol, kakor ustreza dejstvom številu nemškega prebivalstva. Češkoslovaški režim je celo povzročal število nemških šol na ozemlju ČSR in jim preskrbel na splošno boljše učiteljsko, kakor so ga imele nemške šole pod Avstrijo. Edina sprememba na mešanem ozemlju je ta, da so češke manjšine v delno ponemčenih krajih dobile češke šole, ki jih pod Avstrijo niso imele.

Rektorji čeških in slovaških univerz vključujejo svojo spomenico s citatom čl. ustave o jezikovni enakopravnosti v ČSR in z ugotovitvijo, da češkoslovaški narod ne jemlje nemškimi sponzoriranim njihovim šol, kakor so češki Nemci, ko so pod Avstrijo imeli velik vpliv na ukrepe dunajske vlade, jemali šole in jezikovne pravice češkemu narodu. Zato pa so se Nemci v ČSR ob vsaki priliki, ki se jim je nudila, borili zoper to, da bi dobile češke manjšine v narodnostno mešanih krajih svoje češko šolstvo. Tako skušajo Nemci tudi v ČSR nadaljevati germanizacijo češkega prebivalstva.

Tak je dejanski položaj. Objektivne in hladne argumente, ki jih navajajo rektorji univerz, lahko strast in sovraštvo prezre in zanikata, vendar dejstva ostajajo dejstva in dognane resnice ne more spremeniti niti najbolj iznajdljiva propaganda. »Kdor to zanika, zanika tudi čeških in slovaških univerz svojo pomembno izjavo v trenutkih velikih odločitev.

Horthy se je vrnil iz Nemčije

Bombna eksplozija

Berlin, 29. avgusta. h. Madžarski regent Horthy je danes pri Hainburgu zapustil nemško ozemlje in se vrnil na Madžarsko. V Hainburgu mu je bil prirejen svečan sprejem, ob slovesu pa so ga pozdravili s topovskimi streli.

Kmalu po Horthyjevem prihodu v Budimpešto je okrog 17. na vrtu dvorca, kjer je Horthy nastanjen, eksplodirala bomba. Po dosedanjih vesteh še ni znano, ali je zahtevala eksplozija kakšne žrtve, in ali je sicer napravila kako škodo. Izgleda, da je šlo zgolj za demonstracijo. Oblasti so uvedle preiskavo. Eksplozija bombe sredi Budimpešte je izzvala v madžarski prestolnici veliko razburjenje. Sprva so se razširile vesti, da je bil izvršen atentat na regenta Horthyja, k sreči pa so se te vesti izkazale za netočne, vendar pa so izzvale razumljivo vznemirjenje.

Rusija gradi velike vojne ladje

London, 29. avg. o. »Daily Telegraph« posnema danes iz službenega glasila ruske vojne mornarice, »Krasnaja flota«, temeljne smernice nove ruske pomorske politike. Rusija se sedaj pripravlja na gradnjo velikih vojnih ladij. Očitno hoče nekoč prevzeti iniciativo in izzvati sovražnika k odločilni bitki na Baltiku. O podrobnostih ruskih načrtov na tem področju ni mogoče zvedeti ničesar.

Grška mornarica obišče Malto

Atene, 29. avg. AA. Jutri bo odplula grška eskadrija na Malto na uradni obisk britanskega brodogojca. Z admiralsko ladjo se bo peljal tudi prestolonaslednik Pavel.

Beleške

Kdaj bodo nove volitve?

Dr. Korošec je v nedeljo na zborovanju JRZ v Ljutomeru zastavil zborovalcem to vprašanje in nanj odgovoril z naslednjimi besedami: »Vlada o tem še ni sklepala, nimamo še nobenega dokončnega sklepa. Kljub temu pa je čas, da že zdaj začnemo z delom za dober izid prihodnjih volitev. Da volitve se ne bodo jutri, naj vam bo dokaz, da vlada tudi še ni prisenla odločbe o volilnem zakonu, po katerem naj se prihodnji volijo. Res je, da je vlada obljubila nov volilni zakon, a se ni vezala na noben termin. Vsled tega bo morala vlada v prihodnji dobi odločiti tudi o tem, ali že sedaj predloži senatu in narodni skupščini nov volilni zakon ali pa svojo dano obljubo prenese na novi parlament.

Vse to stvari, o katerih danes še ne moremo s točnostjo govoriti, a bližnja bodočnost bo prinesla jasnost tudi v ta vprašanje.

Vlada še ni storila dokončnega sklepa, sploh še sklepala ni o volitvah, niti se še ni odločila o tem, ali naj svojo dano obljubo drži ali prenese na novi parlament. Vse to je še v božjih rokah, samo o izidu volitev je dr. Korošec že sedaj razodel naslednjo napoved: »V vsej državi bo ponovno zamagala JRZ, na Hrvaškem bo tokrat še močna bivša HSS, vse druge stranke in stranke pa ostanejo droben fizičček, ki ga bomo drugi pozabili.«

Niti tega mu ne puste!

Kadarkoli listi dr. Mačka pričbujejo voditeljev živopisno, ne pozabijo pristaviti, da je dr. Maček že trpel za svoje prepričanje in da je bil zaradi tega že večkrat v zaporu. To pa seveda ne pod Mačari, temveč v zadnjih dvajsetih letih. Beograjska »Samouprava« hrvaškemu vodji ne privoči tega mučeništva in ostro osporava Mačkovo mučeništvo. Njegova robija da je bila čisto posebne narave. Ni nosil verig, niti ni na jetnišniščnem dvorišču žagal drv, niti ni bil navezan na jetniško hrano, marveč so mu hrano donasali od zunaj, sprejemal je prijateljske posete in se celo lečil pri zdravniku izven ječe. Zato pravi »Samouprava«, ni treba posebej naglašati nekega mučeništva in trpljenja za hrvaški narod in za svoje nazore, saj je »Obzorje« celo dejal, da je bilo Mačkovo jetništvo tako rahlo, da bi bil takoj izpuščen, če bi bil le izrekel, da hoče na svobodo. Ker pa ni izrazil te želje, zaključuje »Samouprava«, mu je ječa očitno konvenirala. Ječa mu je bila krvavo potrebna zaradi okrasitve živopisa, v katerem se zdaj tako lepo čita, kakšne muke je moral prenašati vodja za svoje prepričanje. Dr. Maček v ječi ni trpel, temveč si je pridobil čisto zložno mučeniški naslov, ki si ga bili nekateri narodni voditelji prejšnje dobe pridobili res z mukami in hudimi ječami.

Zanimiva osebna vest

Zagrebske »Novosti« poročajo, da je pred desetimi dnevi odpotoval v Italijo predsednik banovinskega odbora JRZ savske banovine, Dušan Bogunović. Na svojem potu proučuje kulturne ustanove, zlasti pa ustroj in delo italijanske fašistične stranke. Na potu so ga povsod pristrano sprejemali in iskreno pozdravljali. Predsednik banovinskega odbora JRZ za savsko banovino ostane v Italiji okoli mesec dni.

„Daily Telegraph“ o hrvaškem „predsedniku“

Agencija Avala prinaša izvešček iz članka v »Daily Telegraphu« pod naslovom »Hrvaški predsednik«, v katerem pravi: Dr. Maček, voditelj Hrvatov, ki je izdal skupen manifest s srbskimi opozilanci, v katerem oboja vlado Dr. Stojadinovića, je izredna balkanska osebnost. Hrvati ga obžujejo in ga zmerom nagovarjajo s »predsednikom«. Dr. Maček je prijazen človek manjše postave z osivelimi lasmi in brki. Njegov »predsedniški« dvor je skromna majhna hiša blizu Vseučiliškega trga v Zagrebu. V opremljeni sobi, kjer sprejema obiskovalce, nosi srpico z odprtim ovratnikom, volnen džemper in zmečkan obleko in najbrže najslabši parčevljek, ki krase katerega evropskega državnika. Dr. Maček neprestano kadri in si sam zvija cigarete iz zlate tobaknice, na kateri je vrezljan veliki M. Čeprav so njegovi pristaši večinoma kmetje, je on sam bivši oficir bivše avstro-ogrske vojske in mislim, da se mu toži po Habsburgovih.

Vodja koroških Nemcev o slovenski manjšini

»Koroški Slovenci« opisuje odkritje spomenika v spomin 10. koroškemu plebiscitu. Glavni govornik je bil pokrajinski vodja (Gauleiter) Klausner, ki je naslovil sledečo besedo na koroške Slovence: »Die Windischen so se vedno priznavali k nam. Mi radi sprejmemo na znanje, da je glasovala slovenska manjšina 10. aprila 1938 v ogromni večini z »ja«. Mi hočemo likvidirati leti 1918. in 1920. in vse, kar nas je ločilo. Odtod pa izhaja dolžnost, da živimo in delamo za veliko Nemčijo. Nismo imeli nikdar namena manjšine zatirati, ali terorizirati. Imamo samo eno željo, da bi mnogi milijoni Nemcev, ki prebivajo izven mej Velike Nemčije, bili deležni enakega postopanja, kakor postopamo mi s svojimi manjšinami.«

Minister Kujundžić o hrvaškem vprašanju

Na neker sestanku mladine JRZ v Beogradu je govoril minister dr. Bogoljub Kujundžić o zadnjih političnih dogodkih. Ostro je napadal beograjsko združeno opozicijo in njene posamezne voditelje, katerim je očital, da so izdali jugoslovensko misel. V svojem govoru je izrekel svoje prepričanje, da je nemogoče v Jugoslaviji izglasovati novo ustavo, za katero bi glasovala večina Slovencev, večina Hrvatov in Srbov. To pa zaradi tega, ker ni Srba v osvobojenih krajih, ki bi glasoval za federacijo. Ali naj se Srbija odreče Bosni, ki je bila vulkan njenega revolucionarnega nacionalizma? Hrvaško vprašanje ne bo mogoče rešiti niti s puško, niti z volitvami, nego s srcem in pametjo. S srcem, ki enako bije za vsakega Srba, Hrvata in Slovence, s pametjo, ki vidi samo v jugoslovenstvu najboljši rešitev ne samo hrvaškega, temveč tudi slovenskega in srbskega vprašanja.

Naši železniški uradniki po Balkanu

Levadeja, avgusta. Vožnja od Ljubljane do Beograda je potekla v najlepšem redu. Izkoristili smo priliko za medsebojna spoznavanja. V Beogradu smo okusno pripravljeno večerjo v menzi Zveze nabavljajnih zadrug pospravili s slastjo in primerno zalili in že je bila ura odhoda na skrajni jug naše države. Kratko slovo od naših beograjskih prijateljev, in že smo se ponovno znašli v prijetnem zibanju drvečega vlaka. Monotonno udarjanje koles se je harmonično spojilo s petjem, ki je ponehalo šele v osrčju Sumadije. K temu razpoloženju so pripomogle dobrote obilo zalčenega lastnega bifeja. Šele v pozni noči so posamezniki legli na odkazana ležišča v svojih oddelkih. Ko je vlak že davno zapustil Niš, Leskovacin se približal Kumanovemu so prvi, že prebujeni, zagledali v daljavi visok spomenik na odlično bitko, ki je prinesla svobodo Južni Srbiji. Carsko Skopje je bilo prva postaja našega izleta. Ogledali smo si mesto in muzej, ki je z zanimivostmi Južne Srbije res obilno založen.

Se skozi Djevdjelije in kmalu smo v vobemu Grčije. Prvi postanek na grškem ozemlju je bil na postaji Eldomeni. Častna straža petih evronov s kratkimi krili, podobnih balerinam je zbujala posebno pozornost in nasmeši dam v naši družbi, obmejne formalnosti so potekle v redu in ob ris taktičnem nastopu. Po kratki vožnji smo dospeli v Solun. Iz vlaka se nam je nudil prekrasen pogled na morje lesketajoč se luči. Izstopili nismo, ker se ga nameravamo posebej ogledati ob vračanju. Začetek našega pravega programa je veljal Apolonovemu svetišču v Delfih. Odklopili so po programu naša dva voza na postaji Levadeji in trije avtobusi so nas pod vodstvom gospodov odpustancev grškega prometnega ministrstva odpeljali po novi, drzno izpeljani asfaltni cesti

(57 km) skozi mesto Arohovo (stato grško Anemorejo) v Delfi.

Cudili smo se izurjenosti grških šoferjev, ki so tudi po samih serpentinah z nezmanjšano brzi hiteli našim smotru, Delfom, nasproti. Izredno simpatični Papadimos, tajnik prometnega ministrstva, ki je v arheološki izredno dobro podkovani, se nam je ponudil za stalnega spremljevalca in tolmača v času našega bivanja v njegovi domovini. S svojim simpatičnim nastopom in svojim krasnim baritonem je postal na mah ljubljene nas vseh, a posebno še nežnega spola.

Delfi, kakor je to bila navada starih Grkov, tako smo tudi mi obiskali predvsem bistri vrelce Kastalije, da se simbolično umijemo. Gospod je porabil to priliko, da nas je zbrane na t'm mestu ofidelno pozdravil in nas uvedel v misterij Apolonovega svetišča in Pythijinih prerokovanj. Omenjal je veselje nad prihodom stanovskih tovarišev iz Jugoslavije, ki jih ni ustrašila dolga in naporna pot, da si ogledajo spomenike grške kulture. Posebno velja to za Delfi, središč grške mitologije. Tu je bil pred več tisoletji orakel boginje zemlje Gee, in ki je ob nem tvoril tudi središče čisto materialistične stare religije. Ta religija se je polagoma razširila po vsem tedaj znanem svetu. Sčasoma so postali Delfi središče grške pravstvene filozofije. Šele na novo prebujajoče se krščanstvo je zatemnilo vso to grško slavo. V velikem, še zdaj skoro docela ohranjenem amfiteatru so v čast pitjskemu Apolonu prirejali tako zvane pitjske igre. Z velikim zanimanjem smo izletniki gledali ostanke razvalin, ki pa še vedno dovolj zgornjo pričajo o takratni veličini grškega klasičnega duha. O svojem izletu po Grčiji bomo še poročali.

Nove pristojbine za policijsko nadzorno službo pri javnih prireditvah

Beograd, 29. avgusta. AA. Notranji minister je v sporazumu z ministrskim svetom izdal uredbo o upravnih pristojbinah za policijsko nadzorno službo pri javnih prireditvah, po kateri imajo prireditelji plačati določeno upravno pristojbino za vse javne prireditve, navedene v uredbi. Po novi uredbi se bo ta pristojbina pobirala samo na področju uprave mesta Beograda in na področjih policijskih uprav, to je v Ljubljani, Zagrebu, Banjaluki, Splitu, na Cetinju, v Sarajevu, Novem Sadu, Nišu in Skoplju. V krajih, kjer imajo sedež državne krajevne policijske oblasti, to je v mestih s predstojništvom mestne policije, se sme ta pristojbina izterjavati šele z dovoljenjem notranjega in finančnega ministra. V krajih, kjer ni državnih policijskih oblasti, se ta pristojbina nikakor ne sme pobirati.

Upravne pristojbine bodo plačevali: 1. Prireditelji javnih prireditev, za katere se plača vstopina (n. pr. gledališče, kinematografske prireditve, varietej, cirkusi, razstave, sejmi, koncerti, nogometne, lahkoatletske, boksarske tekme, rokoborbe, konjske dirke, motociklistične in druge dirke). 2. Prireditelji javnih prireditev, za katere se plača nagrada, a ne vstopina (n. pr. vrtljak, tobogan, avtodrom, električni čoln, sejmsko streljanje, itd.). 3. Lastniki gostilnijskih obrti, ki poleg svojega rednega poslovanja redno prirejajo za razvedrilo občinstva glasbene prireditve in druge zabave in sicer od 24. ure dalje; kadar prirejajo posebne koncerte ali plesne, plačajo pristojbino za ves čas. 4. Lastniki raznih podjetij, skladišč in drugih objektov, ki prosijo za policijsko nadzorstvo zanje (kadar prireditelji sami prosijo za asistenco policijskih organov, kakor n. pr. pri raznih sprejemih itd.). Pristojbina se ne sme

pobirati: pri predstavah v državnih gledališčih, pri prireditvah Rdečega križa, pri šolskih prireditvah kakršnekoli vrste in tudi ne pri prireditvah, katerih čisti dohodek gre v korist bednih, siromašnih in lačnih. Ban lahko oprosti te pristojbine tudi druga človekoljubna društva. Polovico upravne pristojbine plačajo od države in banovine subvencionirana gledališča. Upravna pristojbina se plača za vsakega pri javni prireditvi za nadzorno službo zaposlene uradnika splošne uprave ali uradniškega pripravnika; sem spadajo tudi policijski izvršilni uradniki, ne glede na položaj in skupino. Ta pristojbina se plača od vsake ure, in sicer od 6. do 18. ure po 8 din na uro, od 18. do 6. ure po 12 din na uro, za zvanikičke in sluga (semkaj spadajo tudi policijski agenti in uniformirani organi) pa za vsako uro od 6. do 18. ure po 5 din, in od 18. do 6. ure po 7 din. Lastniki gostilnijskih obrti, ki imajo poleg svojega rednega poslovanja za razvedrilo občinstva tudi godbo, plačajo ne glede na število zaposlenih izvršilnih organov po 5 din na uro, in sicer od 24. ure dalje.

Upravna pristojbina se plača vnaprej, ko se podeli dovolitev javne prireditve. Oblast je dolžna pri vsaki prireditvi postaviti za nadzorno službo samo najnujnejše število uslužbencev. Razen tega sme lastnikom vrtljakov, toboganov itd. znižati pristojbino celo na eno tretjino.

Od izterjane pristojbine gre 25% v podporni sklad policijskih izvršilnih uslužbencev, ki se ima ustanoviti pri vseh bankah upravah in pri upravi mesta Beograda. Ostanek upravne pristojbine se razdeli med uslužbence, ki so vršili nadzorno službo.

Ta uredba stopi v veljavo 15. septembra in bo 1. septembra 1938 objavljena v službenem glasniku notranjega ministrstva.

Seja pariške vlade

Pariz, 29. avgusta. w. Danes dopoldne je bila pod predsedstvom ministrskega predsednika Daladiera prva seja vlade po političnih. Kakor poročajo vodilni popoldanski listi, se je vlada bavila predvsem z razširjenjem 40-urnega delovnega časa na teden, s finančnim položajem in z vprašanji državne obrambe. »Intransigent« poroča, da znaša primanjkljaj v državnem gospodarstvu do konca leta 15 milijard frankov. Vlada razpravlja sedaj o tem, ali naj išče kritje z novim posojilom, ali pa s povečanim dotokom davkov. Glavni del današnjih posvetovanj je bil posvečen elastičnejši izvedbi zakona o 40-urnem delu. Zunanjepolitični problemi pridejo na dnevni red jutrišnje seje ministrskega sveta, kateri bo predsedoval predsednik republike, ki se je nocoj vrnil v Pariz. K njegovemu sprejemu so se zbrali na Nyonskem kolodvoru vsi člani vlade, ki so mu pri tej priliki ob enem čestitali k njegovemu 67. rojstnemu dnevu. Zvečer je ministrski predsednik Daladier obirno poročal predsedniku republike o celokupnem notranjepolitičnem in zunanjepolitičnem položaju.

Iz državne službe

Beograd, 29. avg. e. V diplomatski službi je premeščen pisar 8. pol. skupine Vekoslav Primuž iz zunanjega ministrstva k poslanstvu v Parizu.

Miroslav Presl, učitelj na meščanski šoli v Ljutomeru, je premeščen v Črnomelj.

Čiščenje med dunajskimi odvetniki

Avstrijski minister pravde dr. Hueber je za dogledno dobo napovedal zakon, ki bo dokončno uredil vprašanje kazenskih zagovornikov v bivši Avstriji. Minister poudarja, da so v bivši Avstriji našli 600.000 Židov in židovskih mešancev in da je v nekaterih mestih, osobito na Dunaju, pomešanost naravnost strašna. Med 1000 avstrijskimi sodniki in državnimi tožilci jih je bilo le 70 odstavljenih iz razlogov nečistega pokolenja. Huja pa je stvar pri odvetnikih, kajti sam Dunaj ima 1800 židovskih odvetnikov, t. j. 85%. Danes jih vrši posel še kakih tisoč, v bodoče pa bodo židje iz tega stana izključeni.

Oboroževanje Amerike na morju

Washington, 29. avg. w. Kakor poroča »Herald Tribune«, je mornarsko ministstvo že postavilo svoj gradbeni načrt za leto 1939. Načrt določa zgraditev dveh novih velikih bojnih ladij po 45.000 ton, nadalje 6 linijskih ladij, 4 križarke, 6 rušilcev ter 6 do 8 podmornic. Razen tega se bo povišalo število mornarjev za 5000 na skupno 150.000 mož. Končno je določena zgraditev še ene matične ladje za letala po 18.000 ton.

Lansburyjevi razgovori v Beogradu

Beograd, 29. avg. e. Angleški politik Georges Lansbury je včeraj v spremstvu ministra Voje Djordjevića odpotoval v Venčac, kjer si je ogledal kmetijsko zadruo. Ustavil se je še v nekaterih drugih krajih Sumadije.

Danes je obiskal ministra za javna dela Stoševica ter ministra za socialno politiko in narodno zdravje Dragišo Cvetkovića. Opoldne je bil pri županu Vladi Iliću. V angleško-ameriško-jugoslovenskem klubu je bila v popoldanskih urah čajanka. Tam je imel Lansbury daljši govor, v katerem je obrazložil svoje stališče glede političnega položaja na Balkanu in svoje zamisli o organizaciji svetovnega miru.

Francoski paviljon na zagrebškem velesejmu

Zagreb, 29. avg. o. V okviru Zagrebškega Zbora je bil danes svečano odprt franoski paviljon, v katerem so zbrali glavni francoski industrijski proizvodi. Ob prisotnosti konzularnega zbora in lokalnih oblasti je paviljon otvoril predsednik sindikata tovarnen svile in tkanin v Lyonu, Jean Barioz.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno v vsej kraljevini z dežjem tu pa tam. Nekoliko jasne ugne bite v vzhodnih in južnih krajih. Toplota bo nekoliko poskočila.

Zagrebska: Oblačno, ponekod deževno, temperatura nekoliko višje. Dunajska: Še nadalje oblačno, soparno in nagujenost k nevihtam.

4. SEPTEMBRA od 13. do 18. URE

VSI v POSTOJNSKO JAMO

VELIKA PODZEMSKA VESELICA

Prijava se sprejemajo do 31. avgusta pri vseh biljetarnah »PUTNIKA« v Sloveniji.

Domače vesti

Slike narodnih noš

na škaticah užigalce

Čitatelj, ki se želi zanimati za našo folkloro in narodno ornamentiko, nam piše: Nove vzgigalice smo dobili in na škaticah so podobice narodnih noš naše države. Podobice, ki sem jih doslej videl, predstavljajo narodne noše, stoječe na nekakšnih smuškah, izpraznjene, čeprav jim je oblika poletna. Ideja upodabljanja narodnih noš je izborna, le njena izvršitev je pomamljiva. Vsaka slika bi morala imeti označen kraj, v katerem je dotična noša običajna. To pa je umetnik, kateremu je bilo delo poverjeno, izpustil morda nameroma, da bi mogel fantazirati, komponirati brez ljudske kontrole.

Če so vse noše tako malo resnične, kakor je bila upodobljena slovenska, potem se tudi na druge ne moremo zanašati. Če pa bi bile sličice resnične in poimenovane ter bolje reproducirane, bi bila nova izdaja vzgigalic idealna in marsikdo bi si nabavljal toliko škatic, kolikor bi bilo narodnih noš, saj bi si s tem napravil imenitno zbirko na pravi lahek in cenen način. Vsaka zbirka naj bi imela tudi svoj par — žensko in moškega. Prosimo monopolno upravo, naj to upošteva, ker je prikazovanje naših narodnih noš in vse naše narodne ornamentike pomembno in vredno le takrat, kadar je to povsem točno in pregledno.

Proti trdi stitici in hemoroidom spremljanjem s pritiskom krvi, močnim utripanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica že davno preskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« vodo deluje milo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. Reg. S. br. 15. 483-35

* Rojstna hiša kralja Ujedinitelja na Cetinju. Hiša na Cetinju, v kateri se je rodil blagopokojni kralj Aleksander, je vsa obnovljena. Prihaja se, da jo bodo preuredili v narodni muzej. Pred obnovo je služila ta hiša za Oficijski dom, a je postala za to svrhu premajhna.

* Gradivni modernega planinskega doma nad Travnikom. Društvo planincev v Bosni in Hercegovini, podružnica Travnik, je pred leti zgradilo na Vlasici planini lepo planinsko kočjo, ki je takrat, ko Travnik še ni bil turistični kraj, zadostovala. Zdaj pa je planinska kočja že zdavnaj premajhna in gradi društvo na Vlasici planini podružnico uro daleč od stare kočje, moderno planinsko zavetišče, ki bo dvonadstropno ter bo v 11 sobah in v veliki sobi za skupno prenočevanje lahko prejele nad 200 gostov. Do zimse sezone bo dom že dovršen. Od Travnika bo od doma 4 ure hoda.

GLEJTE OGLAS
Mousson
JUTRI

* Pet ur vožnje iz Beograda v Zagreb. Italijanska železniška direkcija je predložila našemu prometnemu ministru zanimiv predlog. Italijani predlagajo za dobo jesenskega velesoja v Beogradu uvedbo svojih najmodernejših motornih vlakov na progi Beograd — Zagreb, namesto, da bi te vleke razstavljali na velesojmu. Dva svoja kompletna motorna vlaka so pripravili niti v promet že s 1. septembrom in bi vožnja trajala na progi Beograd — Zagreb samo 5 ur. Svoja motorna vlaka dajejo Italijani brezplačno na razpolago.

ŽREBANJE 5. RAZREDA 36. KOLA

DNE 26. AVGUSTA 1938.

Din 6.000.— št.: 44793,
Din 3.000.— št.: 44134,
Din 1.000.— št.: 5865, 15730, 15782, 22542, 24812, 24871, 33031, 44145, 44158, 44773;
62004, 62081, 75659, 89856, 95724, 95762,

DNE 27. AVGUSTA 1938.

Din 10.000.— št.: 15719,
Din 1.000.— št.: 5806, 5822, 15728, 15792, 24838, 46168, 53083, 59662, 62100, 89881;
95779, 95791,

ZADRUŽNA HRANILNICA — LJUBLJANA

Dalmatinova ulica št. 6.

žanje, je privabil praznik v Sentej. Izza vogala oprezujejo mlade in stare ciganke, ki so bosopete prihitile bog ve kod s Kočevskega razlagat srečo. Med stoli in mizami pa se smukajo njihove temnopolte hčere in iztezajo roke:

— Gošpod, gošpod, dajte dinar, da kupim kruha.

Dobijo dinar in ne kupijo kruha, marveč cigareto.

Ko je v Sentejju na večer najlepše, moramo stran. Ne veselica sredi vasi ne očarljivo gostoljubje bližnje Gregorčeve domačije ne more ukrotiti hupanja orjaškega avtobusa, ki se poleg mnogih drugih avtomobilov razkazuje pred staro Recljevo gostilno in kliče in vabi izletnike k vrnitvi v Novo mesto.

Mimo sadonosnikov in poljan, pregrnjenih z belimi koprnenami večerne megle, pa skozi omelele črne gozdove, ki se v hladni večer otresajo preobline meče, hitimo čez klanec in skozi vas utrujeni, zadovoljni, čeprav še vedno s tisto primesjo obžalovanja: škoda vendar, da ni bilo tako, kakor smo vsi hoteli. Ampak leto je brž naokrog. In če ne prej, po prvem prazniku Sentejnerskega patrona bomo spet v tem prijetnem kraju. V ostalem to niti ni glavno, marveč je zaenkrat glavno da bodo Jerele in nekateri drugi gospodarji opravili kmečko delo, ki jim je zaradi naprave dirkališča zastalo.

* Umetnostna razstava v prostorih Ljubljanskega velesoja bo letos najbrž edinstvenost. Na razstavi nastopajo vse žive generacije likovne umetnosti in bomo mogli razvideti ves razvoj od impresionizma in ekspresionizma Vesela, Jakopiča in Sterne na do ekstremnih težej mlajših, ki se nagibajo že v realizem, in pa nekakih umernih posredovalcev med ekspresionizmom in iskali smeri vseh sodobnih likovnih struj, to so Vavpotič, Gaspari, Smrekar, Santel, ki so za slovensko likovno umetnost doprinesli prave zaklade. Razstava bo torej res vsestransko verno ogledalo današnje likovne umetnosti in zasluži po svoji zasnovi največje pozornosti. Mnenja smo, da je kulturna dolžnost vsakega Slovenca, da si to razstavo ogleda, kajti le ta ga bo pripravila, da smo Slovenci še klen rod, ki si zna svoje ime ovekovečiti ne kot gospodarstvenik, temveč tudi kot umetnik.

Vaseno!

PUDER ZA TOALETE

osvežuje telo,
prepreči neugodno izhlajanje
pevanje kože

* Matere nezakonskih otrok so zborovale. V dvorani inženjerske zbornice v Beogradu je bilo v nedeljo nenavadno zborovanje. Privatna uradnica Dr. Pavlovičeva, ki ima nezakonskega otroka, je pripravila in sklicala zborovanje mater nezakonskih otrok. Njen poziv je imel velik uspeh. Velika dvorana je bila polna. Zborovanja so se udeležile žene vseh let starosti, bilo je pa tudi precej moških, največ seveda takih, ki so bili sami deležni usode nezakonskega otroka. Povabili agilne sklicateljice pa so se odzvali tudi nekateri pravniki in javni delavci. Sklicateljica zborovanja je pretresljivo orisala usodo nezakonske matere in nezakonskega otroka ter apelirala na zakonodajalce in na vsjo javnost naj se odpravi strašna in krivična razlika med zakonskim in nezakonskim otrokom. Govornica je naglasila, da je ta apel umesten zlasti zdaj, ko se zbira pravniki iz vse države k svojem kongresu. Pred zaključkom zborovanja je bilo napovedano, da se bodo matere nezakonskih otrok vnovič sešle na velikem zborovanju meseca oktobra.

KIS za vlaganje sočivja znamke »Vlaček«, priznani dober, v to svrhu posebej prepariran, da se v njem vloženo sočivje neomejeno trajno drži. — Prodaja samo Drogerija KANC, Zidovska ul. in Nebotičnik; Maribor, Gosposka 33.

* Jesenske konjske dirke v Ljutomeru. V nedeljo 4. septembra ob pol 15. priredi Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru svoje letošnje jesenske konjske dirke na evenskem dirkališču pri Ljutomeru. Pri dirki dvoletnih konjev bodo vozili prvi potomci priznanega zrebca Baka, ki ga je imelo Kolo s pomočjo podpor banjske uprave in sreskega kmetijskega odbora v Ljutomeru skozi 3 leta v najemu. Nadejamo se prav dobrih rezultatov teh dvoletnikov, ki bodo ljubiteljem konj in konjskega sporta res pravi užitek.

* Velik strah pred novim potresom v kopriviški okolici. V vasi Jagjedovcu, ki leži ob vnožju Bilo-gore, so od zadnjega božiča večkrat slišali prebivalci nekaterih hiš podzemno bobnenje in grmenje. To so slišali pozneje še v nekaterih drugih vaseh in v začetku marca je občinska uprava v Sokolovcu poslala merodajne oblasti, naj pošljejo geološke strokovnjake, da preiščejo te pojave. Preden se je to zgodilo, je 27. marca potres napravil precejšnjo škodo v Koprivnici in okolici. Po potresu so okoličani slišali izpod zemlje grmenje, kar povzroča po vsem okolišju seveda velik strah pred novim potresom. Po potresu 27. marca so obiskali Podravino razni strokovnjaki, a po čudnem naključju ni nihče od njih prišel v Jagjedovce.

Nastop sokolske mednarodne vrste

Ljubljana, 29. avgusta.

Sobotna tekmovalna akademija sokolskih mednarodnih vrst je uspela nad prikazovanje odlično in zasluži, da ne gremo mimo nje le s kratkim poročilom, saj je bila ta prireditev za Ljubljano res nekaj novega in to z več strani. Čez dve leti bodo namreč še prihodnje olimpijske igre v Helsinkih na Finskem. Stara praksa pri nas je bila, da so se tekmovalci najresneje pripravljali za mnoge zelo važne mednarodne nastope, pa se ni samo enkrat zgodilo, da so šli lepi naerti po vodi, ker enostavno niso mogli od doma. Ta ljubi denar... Da se pa ne bi s to žalostno tradicijo že tako sprijaznili, kot da res ni mogoče drugače kakor bti venomer do zadnje pare odvisen od »višjih sil«, zato so naši »mednarodniki« sami prišli na koristno misel, kako si zagotoviti vsaj neko potrebno glavnic, ki naj jim utrdi tla v materialnem pogledu. Sklenili so najprej pričeti s smotno vzgojo in izbiro tekmovalnega kadra, da bodo kvalitetno čim bolj pripravljeni za bodočo borbo, ki jim čakajo. V ta namen je bil organiziran prvi telovadni tečaj za vrhunsko telovadbo. Iz tega in sledečih sličnih tečajev se bo ustvarila podlaga za izbiro res najboljših med najboljšimi, kadar bo treba na tekme v tujino s predstavniki drugih narodov. Nujno v zvezi s to stranjo priprav za bodočo mednarodno tekmo pa je zbiranje gnotnih sredstev za uresničanje teh lepih načrtov. Po zaključnem prevrem vrhunskem tečaju je bila zato prirejena posebna akademija obeh mednarodnih vrst inške in ženske vrste tečajnikov, ki so vsi v okviru prireditve tekmovali pred najširšim krogom številnih gledalcev. Vse te novosti so seveda razumljivo že v naprej vzbudile upravičeno zanimanje za ta svojevrstni nastop, ki je tudi izpolnil vsa pričakovanja.

Bil je zelo dobro organiziran in zanimiv tako po vnanji sliki, kakor po kvalitetnem nivoju izbranega sporeda, ki je obsegal 12 točk, od tega eno nenapovedano — plesni nastop nacionalne plesne skupine iz Sofije v bolgarskih narodnih nošah. — Zelo umestna je bila zamilis tiskanih sporedov z imeni vseh nastopajočih tekmovalcev in tekmovalke, kamor so mogli gledalci vpisovati dosežene uspehe, ki so bili javljani preko mikrofona. Le ojačevalce zvočnike bo treba drugič bolje namestiti, sicer je škoda truda za postavljanje istih. — Pri tekmah je neobhodno, da se vsi gledalci takoj in čim podrobneje obveščajo o vsem, kar se dogaja pred njimi. Preko radijskega zvočnika se pred-

* Tovorni avto je ubil konja. Te dni se je na cesti, ki drži iz Ljutomera k Mali Nedelji, zgodila nenavadna nesreča. Ko se je vračal posestnik Karel Belec domov v Lukavce od šadlovega mlina v Grabah z vozom, v katerega imel vprženega enega konja in na katerem je vozil vrečo moke, ga je dohitel v bližini Slavičeve hiše na Grabah tovorni avto G. Babčič iz Lukavcev. Na signal, avtomobila se je voznik ognil na desno tako, da je kolo šlo celo po jarku. Kljub temu je avto zadell konja in ga vrغل čez oje, ki se je strlo. Konj je obležal v občestnem jarku z zlomljeno hrbtenico in zlomljeno nogo. Na srečo voznik sam ni bil poškodovan. Avto se ni ustavil. Poklicano orožništvo je zadevo prijavilo sodišču. Na lice mesta je prišel tudi živinozdravnik, ki je ugotovil, da za konja ni druge rešitve, kakor poklicati konjača, da ga ubije. Posestnik Belec trpi 4000 din škodo.

KINO SLOGA, telef. 27-30
Sijajna in smehapolna družabna satira
Mr. DEEDS - MILJONAR DOBROTNIK
Danes ob 16., 19.15, 21.15 uri

* Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2/II (prostor Dopolne trgovske šole) je dnevno med običajnimi uradnimi urami. Vsa pojasnila in prospekti so interesantno brezplačno na razpolago.

* Še eno potovanje v Pariz in London. Da bi omogočil tudi onim, ki se niso mogli ta mesec udeležiti potovanja v Pariz in London, organizira »Putnik« ob 24. septembra do 3. oktobra še eno tako potovanje z najnižjimi stroški. To 12dnevno potovanje bo nudilo udeležencem morda nikdar tako ugodno priliko spoznati Pariz in London v času, ko je tam najtoli živo. Pri tem je predvideno tudi enodnevno bivanje v Benetkah in poldnevno v Milanu. Cene vsega aranžmaja za udeležence iz Beograda znašajo 3.490, iz Zagreba 3.340, iz Ljubljane pa 3.265 din. Prijave udeležbe bodo sprejemale biljetarnice »Putnika« najdlje do 10. septembra in dajale določeno vsoto obveštila in prospekte brezplačno.

* Himen. Poročila sta se g. France Kurnaver, šolski upravitelj na Čatežu in gospodinja Almira Kosakova iz Ljubljane. Obilo sreče!

Na splošno željo občinstva
še danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
POSLEDNJI VLAK IZ MADRIDA
KINO MATICA! NE ZAMUDITE!

* Vse, ki so fotografirali motodirke na Ljubelj na praznik 15. t. m., vjdno na prošo M. K. Ilirija, da jih proti primerni odškodnini predložijo na vpogled in odkup v tajništvo kluba, Ljubljana, Miklošičeva 15, ker jih nujno potrebujemo za sestavo jubilejnega albuma. Prosimo predvsem vse gg. amaterje, da nam pošljejo slike. MK. Ilirija.

* Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se je prišlo za vpis v I. razred š. l. 1938/39 214 učenč in 62 učencev, sprejetih je bilo 49 deklet in 48 fantov. Za sprejem so bila merodajna edino le izpričevala in se niso mogli upoštevati nobeni drugi momenti. Pri oceni izpričeval se veštine niso upoštevale.

Iz Ljubljane

* Operna pevka Zinka Kunc-Milanov je ponovno gostovala na dunajski Državni operi pri slavnostnih igrah v Salzburgu. Na enem teh gostovanj je dobila naslednje ocene: Na čelu vseh pevcev stoji Zinka Kunc-Milanov, ima izredno izdaten, topel sopran, katerega razvije prosto in lahko preko vseh moči zbora in orkestra. Njen glas je velik in ima močnost, da posreduje med zemskimi in nebeskimi regijami. Ga. Zinka Kunc-Milanov gostuje v naši operi v soboto dne 3. septembra ob 20. uri v naslovni vlogi opere »Gioconda«. Opozarjamo, da bo gostovala ga. umetnica samo ta večer. Vstopnice so v prodaji od četrtika dalje pri dnevi blagajni v operi.

Zobozdravnik specialista

dr. MIRKO KAMBIČ
od 1. septembra zopet REDNO ordinira.

* V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. bo v ponedeljek, 5. t. m. v operi slavna predstava Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«.

* Narodno gledališče v Ljubljani, opozarja na razpis abonmaja za sezono 1938/39, ki je priročen na drugem mestu.

Otroški zdravnik
dr. LUKA BEZIČ
ne ordinira do preklica

* Vse ljubljanske mešane in moške zbere vabimo na proslavo kraljevega rojstnega dne. V ta namen sklicujemo vajo vseh zborov v sredo 31. VIII. ob 20. uri v Hubadovo pevsko dvorano Glasbene Matice. Udeležba obvezna. Uprava Hubadove župe.

KINO UNION
Tel. 22-21
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

WILLY FRITSCH — GUSTI HUBER in JUTTA FREYBE
MOČ LJUBEZNI
Film, ki bo vsakomur segel do srca!

* Slovenska scena mladih proslavi kraljev rojstni dan z akademijo, in sicer v nedeljo 4. septembra ob 20.30 v dvorani bežigradske narodne šole. Sodelovali bodo Valtir Heybalova, sopranistka (članka ljubljanske opere), Mirko Dolničar, bariton, Stanko Prek, kitarist, Emil Frelih, Bežigradski pevski zbor in skupina SSU. Ljubitelji umetnosti opozarjamo že dandanes na to prireditev.

* Združenje trgovcev v Ljubljani naznača, da to vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo za vse razrede od 1. do 5. septembra t. l. vsakokrat od 9. do 11. in od 14. do 17., razen v soboto popoldne in nedeljo, v pisarni Združenja trgovcev. Novinci morajo biti stari 14 let in morajo pri vpisu predložiti zadnje šol. spričevalo, zdravniški izvid in učno pogodbo. Za sprejem je treba imeti najmanj popolno višjo narodno šolo ali pa tri razrede srednje ali meščanske šole. Z manjšo izobrazbo bodo sprejeti učenci le v primeru zadostnega prostora. Novinci, ki so dovršili višjo srednjo ali meščansko šolo bodo sprejeti v drugi razred, če položijo naknadno dopolnilni izpit iz knjigovodstva in korespondence 1. razreda. Vsa učence plača pri vpisu letos znano šolnino v znesku 400 din, novinci pa poleg tega še din 100 vpisnine. Dosedanji učenci predložijo pri vpisu lanske spričevalo. Brez teh ne more biti nikdo vpisan. Popravni izpiti bodo v ponedeljek 2. septembra ob 14. naknadni završni pa v ponedeljek 5. septembra. Začetek šole bo v ponedeljek 12. Podrobnosti bo razvidno na šolski deski.

* Vpisovanje v šolo Glasbene Matice Ljubljanske bo v dnevi 1. 2. in 3. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Gojenci naj se zgledajo v spremstvu staršev, odnosno njihov namestnikov, predložijo zadnje šolsko spričevalo in stanovski izkaz, ki ga doka v pisarni. Dosedanji gojenci naj predložijo tudi zadnje spričevalo šole Glasbene Matice. V šoli se poučujejo vsi teoretični predmeti, dalje solopetje, klavir, vsa godala in pihala ter harmonika in letos na novo tudi kitara. Opozarjamo, da morejo izbrani učenci šole Glasbene Matice popolno izobrazbo v predmetu, za katerega so se vpisali. Pogoji so nabiti v veži splošja in so popolnoma isti kakor v minulem šol. kem letu. V ponedeljek, 5. septembra ob 15. razdelitev urnika za klavir, ob 16. za violino, ob pol 17. pa za vse ostale predmete. Redni pouk se prične 7. septembra. Ravnateljstvo šole in odbor Glasbene Matice vabita starše, da vpišejo svoje otroke v najstarejši in najbolj renomirano glasbeno šolo v Ljubljani, saj je šola Matice nekaka pripravnica za vstop v drž. konservatorij.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

Senzacionalni vefilim

TAJNA

CHARLIE CHANA

predvajamo v torek, sredo in četrtek ob pol 9. uri

Dopolnilni program: Paramountov zvočni tednik in barvana šaloigra
SOKOLI: Posetite in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:
Vztrajnost stotnika

* Državni konservatorij v Ljubljani vpisuje od 1. do 7. septembra dnevno od 9. do 12. na konservatorij se poučujejo vsi glasbeni predmeti od prvih početkov do popolne umetniške izobrazbe. V učiteljski zbor je letos na novo imenovana absolventka vi. soke šole in pedagoškega oddelka državne muzičke akademije v Zagrebu, gd. Majda Lovsetova. Ravnateljstvo opozarja na pouk orkestralnih instrumentov. Poučujejo se vsa godala in pihala in absolutni teh predmeti dobijo najpreje namestitvev v raznih orkestrih. Podrobnosti so nabite v veži zavoda.

* O stavki pečarskih pomočnikov. V nedeljo je bila kratko mavedena vsebina dveh dopisov združenja pečarskih obrtnikov na Delavsko zbornico in izjava odbora pečarskih pomočnikov. Dopis obrtnikov je navajal da stavkujoči za grožnjami odvrtačajo tovarise od dela, odbor pomočnikov pa je izjavljal, da niso pomočniki doslej zagrešili niti enega primera grožnje ali sile. Združenje obrtnikov zatrjuje zdaj, da lahko navede konkretne primere, kako so stavkujoči pomočniki s silo nastopili proti tovarišem, ki delajo ali ki bi radi delali.

* Za kruh je trdi! Iščajo pa se izurjeni stenografi, knjigovodje ter korespondenti za nemščino. Vseh teh predmetov se bo Vaš sin ali hčerka temeljito priučila v enoletnem trgovskem tečaju na Trgovskem učilišču in stenografskem inštitutu Robida v Ljubljani. Vpisovanje vsak dan v Trnovski ulici 15. Zahtevajte prospekte!

* Breske za vlaganje, kg 8.50, Fr. Kham. Kongresni trg 8.

* Plače pečarskih pomočnikov. Na izjavo pečarskih mojstrov, objavljeno v Slovenskem narodu, podajajo pečarski pomočniki naslednjo sliko med pri poedinih podjetjih: Pečarsko podjetje Furlan Fr. zaposluje 7 pomočnikov, katerim plača mesečno 300 do 400 din s hrano. Delovni čas je 14 do 15 ur na dan. Podjetje Kosmač v Vel. Mengešu zaposluje 7 pomočnikov. Plačuje vsakega po 150 din tedensko brez hrane, za deset urno delo na dan. Boljše delavce plačuje po 5 dinarjev na uro. Podjetje Ba. telino Al. v M. Mengešu zaposluje okoli 10 pomočnikov in plača vsakega po 5 din na uro. Podjetje Kovačič zaposluje 18 pomočnikov, katerim plača na uro 4 do 6 din, to je povprečno 5.35 din na uro. Če pa je bil pomočnik poslan na deželo, je moral delati dve do tri ure za hrano. Podjetje »Materijale, lastnik g. Vovk A. zaposluje 9 pomočnikov in plačuje domačinom po 7 do 8 din na uro, zagrebške delavce pa za isto delo po 12 dinarjev od ure. Delavcem, ki so plačani niti celozipod tri dinarje od ure, je nujno treba povisati mezdo za celih sto odstotkov.

* Trgovsko učilišče in stenografski inštitut Robida v Ljubljani. Trnovska ulica 15. je odobren po zakonu o srednjih trgovskih šolah in vpisuje vsak dan v lastnem, nalašč v te svrhe sodobno preurejenem poslopju Trnovska ulica 15.

* Darujte obliko revežem. Kakor vedno bo tudi prihodnjo sredo zbiral mestni socialni urad oblike, perilo, obutev, posteljino in drugo blago na trgu pred Vodnikovim spomenikom. Občani se komaj zavedajo, kako dragoceni so taki darovi revežem in kako veselo jih sprejmejo. Blago hrani socialni urad v svojem skladišču, zlasti za zimsko dobo; če je pa huda potreba, podeli tudi sedaj revežem potrebno oblačilo. Ako kdo ne more poslati blaga na trg na zbirnalno stojnico, naj sporoči socialnemu uradu svoj naslov in urad bo po svojem uslužbenecu prevzel blago na darovalčevem domu.

* Prekopavanja Wolfve ulice ni ne konca ne kraja. Prijeli smo: Čeprav je bilo najavljeno, da bo Wolfova ulica za vzorni promet zaprta do 25. julija, vendar še zdaj čez mesec dni ni jasno, kdaj se bo mogel po tej ulici neovirano razvijati promet. Prekopali so cesto že za plinovodne, elektrovdne in vodovodne cevi in vendar te dni po tej ulici vnovič brskajo in kopljejo. Vodovodni kanal so globoko položili celo do kazinskega vrta. Menda bodo s tem zadnjim kopanjem vendarle pri kraju, saj poleg zmanjšane in močno oviranega prometa v tej ulici trpe predvsem mnogi trgovci kakor tudi konzumenti ter stanovalci vseh hiš, ki glede odhoda in prihoda nimajo nobenega reda. Vrh tega je pred pragom pričetek šolskega leta, ki obeta v tej tesni ulici pravo gnečo, če ne bodo v pravem času odstranjene vse prometne zapreke. Sicer je bilo prav zadnje dni za osebni promet odprto tudi Hribarjevo nabrežje za vodo, kar bo močno razbremenilo preživalno vrvenje iz Wolfve ulice.

Iz Maribora

* Drag vzklík. V tajni razpravi je bil pred okrožnim sodiščem obsojen 43letni ključavničar dr. žel. Ivan Zadnik, stanujoč v Sokolski ulici 5, na osem mesecev zaporu in 300 din denarne kazni, ker si je 3. aprila dovolil vzklík, ki je kazniv. Sodba se je izrekla na podlagi § 5 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

* Obsojeni. Včeraj popoldne je predsednik malega kazenskega senata s. o. s. dr. Turato razglasil sodbo v razpravni zadevi strahovalcev Osuševcev in sosednjih vasi, o čemer smo poročali. Obsojeni so bili: 40letni viničar Franc Korpar na 6 let robije, na 300 din denarne kazni in na trajno izgubo častnih državljanskih pravic; 54letni delavec Ivan Bezjak na 3 leta robije ter na izgubo častnih pravic za dobo 5 let; 27letni zidarski pomočnik Franc Marin na 2 leti robije ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let; 42letni želar Ivan Kukovec na 8 mesecev strogega zaporu ter na 2letno izgubo častnih pravic; 38letni delavec Jakob Prejac na 6 mesecev strogega zaporu ter na izgubo častnih pravic za dobo 2 let; 32letna Marija Prejačeva na mesec dni strogega zaporu, do čim je bil 36letni Janez Emeršič oproščen vsake krivde in kazni.

* Strupene jagode. Zaradi zavžitja precejšnje količine strupenih jagod se je zastupil Anton Pobaš iz Ruš. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer se je Pobaš šele po nekaj urah predramil iz nezvesti.

* Tatinske srake. Z vrta dimnikarskega mojstra Franca Mateja v Aljaževih ulici so se neznanji storilci odnesli najlepših breskev v vrednosti 350 din. — Zasebnici Belagiji Dostalovi iz Gradca je izginila iz ročne torbice denarnica z manjšim zneskom gotovine. — Livarju Alfonzu Sulcu je nekdo izpred neke kavarnar odpeljal kolo v vrednosti 1200 din.

* Podlegla. V splošni bolnišnici je podlegla 37letna zasebnica Katarina Fifna, ki je zavžila večjo količino neke strupene količine. Ker vzrok njene smrti ni točno znan, je bila odrejena obdukcija trupla.

Sket Janko, Sokol Tabor 23.5, 8. Porenta Janez, naš najstarejši in najvztrajnejši olimpijski tekmovalac, član Sokola I. Tabor 23.3, 9. Boltizar Stjepan, Zagreb II. 22.8, 10. Skrbinec Miloš, Lj. Sokol 20.2 in Norbert Bela, Maribor Matica 18.7.

Veliki mladi talenti so poleg prvaka br. Malmariča še br. Vildman, Skrbinec in Bela, ki upravičeno vzbujajo vse nade, da bodo polnovredno nasledili naše svetovne prvake in zmagovalce.

V B skupini članov iz vrhunškega tečaja, ki so nastopili na bradnji in drogu pa so dosegli: 1. Frelih Emil, Sokol II. 16.2 točk od 20 dosegljivih, 2. Sket Boris, Sokol Tabor 15.3, 3. Sadar Zvonimir, Lj. Sokol 14.9, 4. Slanina Edo, Lj. Sokol 13.6, 5. Rotar Jože, načelnik Sok. čete na Lavercu 13.2, 6. Hojkar Viktor, Sokol Tabor 12.7, 7. Prohaska Jože, Sokol II. 12.5 in 8. Vitke Gvido, Sokol II. 9.5 točk.

V C skupini članje iz mednarodne vrste so na gredi in bradnji dosegli tele uspehe: 1. Sket Milena, Sokol Tabor 19.6 od 20 dosegljivih točk, 2. Rupnik Lidija, Lj. Sokol 18.6, 3. Hafner Anica, Jesenice 18, 4. Vazaz Jelica, Lj. Sokol 17.9, 5. Pustišek Marta, Lj. Sokol 16.3, 6. Kovačič Elca, Sokol Tabor 15.8 in Kržan Ančka, Lj. Sokol 17, 7. Podpac Marta, Sokol Tabor 15.5.

Škoda je, da se je zaključila točka mednarodnih tekmovalk — vaje s krti vršila že v trdi temi in ob slabi razsvetljavi.

Iz Celja

— Težka nesreča akademskega kiparja Napotnika. Ko je peljal hlapec vetrnogovca g. Alojzija Mastnaka iz Celja včeraj okrog pol 12. dopoldne s dvoprežnim tovornim vozom mimo hotela »Pošte«, sta se konja nenadoma splašala. Strgala sta hlapcu, ki je stopal ob vozu, vajeti iz rok in zdirjala skozi železniški podvoz po cesti skozi Zavodno. Pri tako zvanem Zimniakovem marofu sta dohitela 50 letnega akademskega kiparja Ivana Napotnika iz Zavodnega pri Šostanju, ki je bil z nekim znancem iz Celja na poti na Teharje. Napotnikov spremljevalec je v zadnjem hipu skočil v cestni jarek in se rešil, Napotnika pa sta podvžana konja podrla na tla. Voz je šel čez Napotnika ter mu večkrat zlomil desno nogo pod kolenom, poškodoval hrbtnico in prizadel tudi poškodbe na glavi. Konja sta z vozom, čigar eno kolo se je bilo zlomilo že pri železniškem podvozu v Celju, dirjala dalje skozi Cret in čez železniško progo na Teharje, kjer so ju končno ustavili in prijeli. Težko poškodovanega Napotnika so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico, kjer so ga takoj operirali. Splošno znanežum umetniku želimo, da bi čimprej okrevail in se mogel spet posvetiti svojemu delu!

— Glasbena Matica v Celju. Vpisovanje novih in starih gojencev bo 1., 2. in 3. septembra dopoldne in popoldne, Slomškov trg 10/I. — Za solopetje bo ga. Lapažna stalno v Celju. Stare in nove gojence prosimo, da se prijavijo že prve dni vpisovanja, zaradi pravočasne porazdelitve k učnim močem. Podrobnosti glede pogojev so na tabli v hodniku I. nadstr. v Matici.

— Smrt blage gospe. V celjski bolnišnici je umrla včeraj jutraj v visoki starosti 86 let veleposestnica in graščakinja ga. Alica Faber-Krupp s Frankolovega pri Vojniku. Pokojna je bila izredno blaga žena in velika dobrotnica revežev. Pogreb bo v četrtek 1. septembra ob 15. iz mrtnišnice na mestnem pokopališču v Celju. V nedeljo je umrl v celjski bolnišnici 59 letni upokojevalni rudar Ivan Mastnak iz Zabukovce pri Grižah. Na Dobrovi pri St. Juriju ob juž. žel. je umrla včeraj 40 letna zasebnica Rozalija Catrova. Pokojnim blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

KINO UNION. »TEBI NA LJUBO« (Luise Ullrich, Viktor de Kowa).

— Okrožno nagradno strelsko tekmovalje celjskega strelskega okrožja je bilo v soboto in nedeljo zaradi slabega vremena odpovedano. Tekmovanje bo v soboto 17. sept. popoldne in nedeljo 18. sept. na strelišču v Pečovniku.

Lepa prireditvev NSZ na Sl. Javorniku

Podružnica Narodne strokovne zveze na Javorniku je priredila v nedeljo večer lepe prireditve, ki je privabila toliko udeležencev, da je bila dvorana Sokolskega doma popolnoma zasedena. Prireditve je bila proslava 20letnice naše državne samostojnosti in 30letnice obstoja NSZ. Prireditvi so sodelovali člani prosvetnega oddelka NSZ in tamburaškega zbora NSZ iz Ljubljane. Na odru se je zbral ves odbor javorškiške podružnice NSZ ter je predsednik tov. Kralj otvoril javno slovesnost sejo. Poudaril je pomen proslave ter predlagal, da se pošlje Nj. Vel. kralju Petru II. vdanoštna brozjavka. Predsednik centralnega izvršnega odbora g. Juvan je nato v daljšem govoru orisal naše boje zaosvoboditev, omenjal je srečno naključje, da prav v tem letu praznujemo več jubilejev. Najvažnejši je 20letni jubilej naše osvoboditve in državne samostojnosti. 30letnica znanih žalostnih septembrskih dogodkov v Ljubljani, in prav tako 30letnica obstoja NSZ. V svojih nadaljnjih izjavah je podal pregled o delovanju NSZ od ustanovitve NDO do danes.

Nato je sledila spevoigra »Kovačev studenec«, katero so izvajali člani ljubljanskega prosvetnega oddelka NSZ s spremljevanjem tamburaškega zbora NSZ pod vodstvom tov. Karmela Lojzeta, ki ima največji zaslug za sijajen uspeh. Vsi obiskovalci so pohvalili vzorno predvajanje igr, oziroma petje ter zaslužijo tako pevci kot tamburaši vse priznanje. Ako se pomislis, da morejo člani prosvetnega oddelka posejati vaje le v večernih urah, lahko priznamo, da je bil uspeh te igre popoln. Želimo, da bi tudi ostale podružnice priredile podobne večere, kakor je to storila Javorškiška podružnica. Tov. Vozelj je zapel pri zabavnem delu prireditve nekaj prav uspešnih Bučarjevih kupletov ter je žel navdušenost odobravanje.

Po izvršenem programu se je razvila zelo animirana zabava. Javorškiška podružnica NSZ čestitamo k lepo uspehi prireditvi.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Bila pa je zelo učinkovita, posebej še zaradi glasbene spremljave po motivih Chopinove poloneze. — Pravično sta sodila na tehnično mednarodno moške vrste br. šumi in Antosiewicz, pri vrhunskih tekmovalcih iz tečaja br. Lubej Lojze, Pehani in Vrhovec, pri članicah pa sestre Slapničar, Trdina in Možina.

V celoti so se skoro članice odrezale mnogo boljše, kar gre morda tudi na račun elegancije njihovih izvajanj in dobre pripravljenosti v težkih prehodih, ki so jih imele v svojih vajah.

Br. Macanovič je v privatnem razgovoru z našim br. poročevalcem pokazal izredno zanimanje za nastop, in obljubil, da bo Jugoslovanski olimpijski odbor v kratkem povabil na gostovanje v Zagreb obe vrsti, ker je uverjen, da bo tudi doli njihov nastop enako pomemben dogodek kakor je bil doma.

Českoslovaški sokolski delavci so se sestali po vsesokolskem zletu pretečene dni v Zlinu, da si v prostem razgovoru povedo svoje vtiske o zletu. Razpravljali so dalje tudi o vplivu Sokola na javno življenje in o načinu kako naj bi se ta vpliv povečal. Končno so imeli na sporedu tudi razgovor o sokolskem delu v prihodnjih dneh. V Zlinu se je zbralo skupno nad 150 sokolskih delavcev iz vseh krajev Českoslovaške in predavali so jim načelnik ČOSŠ s. Plovačnikova ter bratje Babek, dr. Bata, dr. Žebik, Jandasek, Pelikan, Krejčí in Uher.

Gospodarstvo

Znatno povečan uvoz premoga in nafte

Že za prvo letošnje polletje nam je naša uvozna statistika pokazala znatno naraščanje uvoza premoga iz inozemstva. V prvem polletju smo namreč uvozili 26.203 vagonov inozemskega premoga (lani v prvem polletju 15.983) v vrednosti 101,2 milijona din (50,9). Najnovejša statistika za julij pa zaznazuje nadaljnje naraščanje uvoza premoga. Samo v tem mesecu smo uvozili 3327 vagonov premoga (lani 3541) v vrednosti 21,0 milijona din (10,2). Do konca junija smo torej v letošnjem letu izdali za inozemski prevoz že 122 milijonov din, medtem ko je lani uvoz premoga v tem razdobju obremenil našo uvozno bilanco le z zneskom 61 milijonov din. Vrednost uvoženega premoga se je torej letos podvojila.

Tudi uvoz nafte je v juliju znatno narasel in smo samo v tem mesecu uvozili več nafte nego vse prvo polletje. To gibanje uvoza je, kakor znano, v zvezi z nedavnim znižanjem uvozne carine na nafto od 3 na 1,50 zł. din za 100 kg. V pričakovanju tega znižanja carine so rafinerije v prvem letošnjem polletju uvažale zelo majhne količine nafte in so očitno trošile od obstoječih zalog. Po uveljavljenju znižanja carine je zaradi tega prišlo do tako naglega povečanja uvoza nafte. V prvem letošnjem polletju smo uvozili le 3099 vagonov nafte (lani 6045) v vrednosti 21,3 milijona din (lani 41,3), samo v juliju pa se je naš uvoz nafte povzpela na 4010 vagonov (lani 1163) v vrednosti 25,9 milijona din (lani 9,1).

Kakor znano, je bila naša trgovinska bilanca v juliju pasivna za 120 milijonov din. Ta pasivnost bi bila za skoro 28 milijonov din manjša, če se uvoz premoga in nafte ne bi tako občutno povečal in bi ostal na lanski višini.

Velik uvoz volne

Uvoz tekstilnih surovin je bil v juliju v splošnem manjši nego lani. Bombaža in bombažne preje smo uvozili v juliju 238 vagonov (lani 273) v vrednosti 41,5 milijona din (64,5). Uvoz svilene preje je nadoval od lanskih 10,0 na 7,6 milijona din. Nasprotni pojav pa opažamo pri uvozu volne in volnene preje. Ta uvoz se je v juliju naglo povzpela na 61 vagonov (lani 27) v vrednosti 21,5 milijona din (15,4). To povečanje uvoza volne in volnene preje je očitno v zvezi s predvideno uredbo prisilnega odkupa domače volne. Po načrtu pripravljene uredbe bo uvoz volne in volnene preje iz inozemstva vezan na sorazmeren odkup domače volne.

Gospodarske vesti

— Pred trgovinskimi pogajanjmi z Nemčijo. O priliki sklenitve začasnega dogovora med našo državo in Nemčijo o ureditvi trgovinskega prometa z Avstrijo po »anslusu« je bilo dogovorjeno, da bodo v jeseni pogajanja za novo trgovinsko pogodbo, ki bo končno uredila vračanje trgovinskega prometa med našo državo in bivšo Avstrijo. Sedaj poročajo iz Beograda, da se bodo ta nova trgovinska pogajanja pričela prihodnji mesec, in sicer verjetno v Nemčiji. Za ta pogajanja bo v kratkem pripravljeno vse potrebno gradivo.

— Navodila za izdajanje potrdil o kakovosti sadja za izvoz. Na osnovi uredbe o kontroli sadja in sadnih izdelkov za izvoz je trgovinski minister na predlog strokovnega odbora za sadje pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine izdal navodila za izdajanje potrdil o kakovosti sadja in sadnih izdelkov, namenjenih izvozu. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine bo izdajal v času izvozne sezone potrdila o kakovosti sadja preko določenih kontrolorjev za pregled sadja za izvoz, izven sezone pa preko sreskih kmetijskih referentov. Za ta potrdila bo Zavod pobiral posebno takso v smislu odloka od 27. julija 1937. Zavod bo stavlil kontrolorjem na razpolago potrebne formulare. Originalni duplikat prejme izvoznik, ki je dolžan priložiti tovrstnemu listu original potrdila o kakovosti (v rožni barvi), duplikat (v rumeni barvi) pa lahko uporabi samo za ta namen, da ga priloži duplikatu tovrstnega lista v primeru izplačila blaga potom akreditiva pri domačih bankah. Tretjo kopijo modre barve bodo kontrolorji dostavili zavodu, četrti izvod pa bodo sami hranili zaradi evidence. Železniški organi ne bodo sprejemali pošiljk sadja in sadnih izdelkov za izvoz, če ne bodo pravilno opremljene s potrdili o kakovosti. Tudi obmejne carinske postaje ne bodo dopuščale, da se pošiljke izvozi, če ne bodo pravilno opremljene s temi potrdili.

— Prizad je doslej odkupil 10.000 vagonov nove pšenice. Iz Beograda poročajo, da je Prizad do konca preteklega tedna odkupil od letošnje letine že 10.150 vagonov pšenice (od tega 500 vagonov od producentov, 2500 vagonov od zadrug, vse ostalo pa od trgovcev). V zadnjem času so ponudbe pšenice na našem trgu razmeroma majhne in kupuje Prizad dnevno le po 120 do 150 vagonov. Slaba ponudba pšenice v sedanjem času ni normalni pojav. Ta slaba ponudba je deloma v zvezi s spekulacijo vojvodinskih producentov, ki računajo z višjimi cenami, čeprav tako pričakovane nikakor ni upravičeno spričo situacije na svetovnem trgu. Deloma pa je ta slaba ponudba tudi posledica zboljšanja finančnega stanja vojvodinskih producentov, ki so dobro vnovčili lanske rekordne prideleke koroze in trenutno nimajo nujne potrebe, da bi prodajali pšenico letošnjega pridelka. Tako rezerviranost producentov pa lahko rodi neugodne posledice, zlasti če bi se ponudila večja ponudba v pozni jeseni ali v začetku zime, ko se rečni promet ustavi in bi nastale težkoče pri izvozu. Izvoz pšenice se je že pričel in gre blago predvsem v Nemčijo. Doslej je šlo preko meje 1500 vagonov letošnje pšenice, za izvoz pripravljenih pa je nadaljnjih 5000 vagonov, ki bodo prav tako šli v Nemčijo. Po pogodbi bomo letos izvozili v Nemčijo 10.000 vagonov pšenice in vrhu tega še 5000 vagonov pšenice ali koroze. Glede na obilni pridelek pšenice je verjetno, da bomo izkoristili ta dodatni kontingent 5000 vagonov za izvoz pšenice.

— Drva so se v Bosni znatno pocenila. Iz Beograda poročajo, da so se v zadnjem času drva v trgovini na debelo precej pocenila. V Srbiji in Bosni je cena popustila za 300 do 400 din pri vagonu. Ta padec pripisujejo predvsem okolišnin, da je letos izvoz drva zelo slab. Na drugi strani pa imajo producenti v oddaljenejših krajih še znatne zaloge starih drv, ki jih v zadnji zimski sezoni zaradi slabega stanja gozdnih potov in vremenskih nepriključnosti niso mogli spraviti na tržišča. Producenti so vrhu tega letos pripravili znatne količine drv. Sedaj prihaja vse to blago na trg. Razvoj cen pa ni povsod enak. Tako poročajo, da lesna industrija v Slavoniji nadalje drži za drva razmeroma visoke cene.

— Priprave za pričetek poslovanja zagrebške Pokojinskega zavoda. Iz Zagreba nam poročajo, da je pri Pokojinskem zavodu privatnih namestencev v Zagrebu postavljen upravni odbor, ki mu kot poverjenik načeljuje upokojeni veliki župan Marijan Hanžeković. Te dni bo Hanžeković imenoval okrog 15 uradnikov zavoda, ki bodo do 2. meseca poslani v Ljubljano, da se pri ljubljanskem zavodu vzbujajo v tekočem poslovanju. Tudi Hanžeković bo prišel v Ljubljano, da prouči razna vprašanja, ki so v zvezi s poslovanjem zavoda. Doslej se je s področja zagrebškega zavoda prijaviilo okrog 13.000 namestencev ter okrog 2.500 delodajalcev. Računajo, da je bilo doslej na račun premij vplačanih že okrog 10 milijonov din in znašajo mesečni dohodki zavoda okrog 2,5 milijona din.

— Stanje Narodne banke. Zadnji izkaz Narodne banke za 22. avgust zaznazuje povečanje zlate podlage za 4,3 na 1843,3 milijona din (lani 1691,5), devize izven podlage pa so nadovala za 8,6 na 366,1 milijona din (689,3). Menična in lombardna posojila so znova nekoliko narasla, in sicer za 11,0 na 1576,9 milijona din (1589,9). Obtok bankovcev se je skrčil za 40,5 na 6058,6 milijona din (5606,1), medtem ko so obveznosti na pokaz narasle za 109,7 na 2410,2 milijona din (2295,6); predvsem so narasle privatne žirovne naložbe, in sicer za 60,0 na 1291,5 milijona din (1269,9). Vrednost zlate podlage skupaj s premijo je znašala 22. avgusta 2368,7 milijona din, kar predstavlja nasproti obtoku bankovcev in obveznostim na pokaz kritje v višini 27,96% nasproti 28,13% pred enim tednom.

— Avtomobil za 350 dolarjev. Iz New Yorka poročajo, da namerava Henry Ford pričeti s produkcijo novega cenenejšega ljudskega avtomobila. Fordova tvornica v Detroitu je že na prihodnje jesen napovedala, da bo opravila na trg nov šestcilindrski ljudski avtomobil, čigar cena bo znašala le 350 dolarjev (okrog 17.000 din). Ta objava je vzbudila v vsej ameriški javnosti veliko pozornost. S ceno 350 dolarjev bo Ford potkolal vse dosedanje cene za ljudske avtomobile, saj bo ta avtomobil navzlic šestcilindrske motorju cennejši, nego je bil znani Fordov povojni štiričilindrski avtomobil.

— Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani bo prodajala na prvi ustni dražbi dne 15. septembra 1938, v primeru neuspeha pa na drugi ustni dražbi dne 26. IX. 1938. v 13. skupinah skupaj približno 10.665 plm smrekovega in jelovega lesa, ki ga izdeluje v lastni režijski šumska uprava Bled. Dražbene in prodajne pogoje kakor tudi vse informacije dobe zainteresirani pri zgoraj navedenih dveh uradih.

— Borze 29. avgusta. Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti v privatnem kliringu trgovali po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v grških bonih po 29.6250. Nemški klirinski čeki so danes zopet v večji meri popuščali in stanejo v Ljubljani 14,35 (v petek 14,50), v Beogradu 14,36,30 in v Zagrebu 14,30, odnosno za 15. septembra 14,3450 in za konec septembra 14,30.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda trgovala po 483 — 486 (v Beogradu po 482,50). Promet je bil še v 7% stabilizacijskem posojilu po 99.

DEVIZE. Ljubljana, Amsterdam 2378,86 — 2393,46. Berlin 1743,03 — 1756,91, Bruselj 735,45 — 740,51, Curih 996,45 — 1003,52, London 211,80 — 213,86, New York 4321 — 4557,31, Pariz 118,61 — 120,05, Praga 149,93 — 151,03, Trst 228,20 — 231,23.

Curih. Beograd 10, Pariz 11,9375, London 21,28, New York 436,8750, Bruselj 73,8375, Milan 22,9750, Amsterdam 238,65, Berlin 175,20, Dunaj 29,50, Stockholm 109,75, Oslo 106,95, København 95,0250, Praga 15,05, Varšava 82,30.

EFEKTI. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 483 — 484,50, 4% agrarne 62 — 63, 4% severne agrarne 61 — 61,75, 6% begiške 92 — 93, 6% dalm. agrarne 91 — 91,50, 7% stabiliz. 98 — 99, 7% invest. 99 — 100, 7% Seligmann 99 den., 7%.

V sredo bo otvoritev velesajma

Pojutrišnjem se bodo znova odprla vrata našega velesajma k 44. razstavnim prireditvi, ki nosi tradicionalno ime »Ljubljana v jeseni«. Vsakoletno jesenske gospodarske in kulturne revije ljubljanskega velesajma, so si ustvarile že čvrsto tradicijo. Pomladni velesajmi imajo vsako leto bolj trgovsko-industrijski značaj in je zaradi tega drugim prireditvam, zlasti gospodarskim in kulturnim razstavam, odmerjeno manj prostora. Zato pa nam velesajmska uprava vsako jesen pripravi v okviru velesajma celo vrsto razstav kulturnega in gospodarsko-propagandnega značaja. Za marsikatero obiskovalca, ki nima neposrednih stikov z gospodarskim življenjem, so prav te jesenske razstave še bolj privlačne.

Po pripravah in programu sodeč bo na letošnjem velesajmu vzbudila največ zanimanja mednarodna obča razstava fotografije in filma. Fotoamatertstvo se je v zadnjih letih pri nas razkošno razvilo in je prodrla že v najoddaljenejše kraje naše domovine. S številom fotografskih kamer se lahko v resnici ponasamo in v tem pogledu lahko tekmujejo s najkultnejšimi narodi na svetu. To nam potrjujejo ponovni uspehi, ki jih je žela naša amaterska fotografija v mednarodnem tekmovalstvu, v še večji meri pa nam bo to potrdila tudi razstava, ki jo prireja agilni ljubljanski fotoklub skupaj z ljubljanskim velesajmom. Letošnja razstava ne bo pokazala samo fotoamatertstva z umetniške strani, temveč nam bo nudila tudi vpogled v povezanost fotografije z našim vsakdanjim življenjem, z znanostjo, gospodarstvom in politiko; pokazala nam bo številne uporabne možnosti fotografije in filma v gospodarstvu, poklicu in obrti, tako v reportaži in tiskarstvu, nadalje v umetnosti, znanosti in tehniki (s posebnim ozirom na astronomijo, rentgenologijo, preizkušnje materiala, kartografijo, živalstvo, botaniko itd.) V posebno obsežnem oddelku bo prirejena tretja mednarodna razstava umetniške fotografije v Ljubljani. Po številu razstavljalcev in umetniški kakovosti razstavljenih del, se bo ta razstava lahko primerjala z velikimi mednarodnimi razstavami te vrste v drugih državah. Za to razstavo se je prijavilo nad 500 avtorjev iz 30 dežel. Zastopani bodo največji mojstri umetniške fotografije iz Českoslovaške, Nemčije, Poljske, Italije, Madžarske, Zedinjenih držav, Francije, Danske, Indije in številnih drugih držav. Zanimiv bo tudi oddelk fotografske in kinematografske industrije in oddelk fotografske in kinematografske literature. Omeniti je še oddelke za fotografijo v tujsko-prometni propagandi, oddelk slik iz natečaja ljubljanskega mesta za sestavo reprezentativnega albuma Ljubljane, oddelk fotografskih razglednic itd.

Umetnostna razstava v prostorih ljubljanskega velesajma bo letos najbrž edinstvena. Na razstavi bodo zastopane vse živčeve generacije likovne umetnosti. Posedniki bodo lahko zasledovali vse razvoj od impresionizma in ekspresionizma. Vesela, Jakopiča in Sternova do ekstremnih teženj mlajših, ki se nagibajo že v realizem, in pa nekakih umernih posredovalcev med ekspresionizmom in iskali smeri vseh sodobnih likovnih struj, to so Vavpotič, Gaspari, Smrekar, Santel, ki so za slovensko likovno umetnost doprinesli prave zaklade. Razstava bo torej res vsestransko verno ogledalo današnje likovne umetnosti in zasluži po svoji zasnovi največje pozornosti. Mnenja smo, da je kulturna dolžnost vsakega Slovenca, da si ogleda to razstavo, ki ga bo prepračila, da smo Slovenci že klen rod, ki si zna svoje ime ovokovečiti ne kot gospodarstvenik, temveč tudi kot umetnik.

Zveza selekcijskih organizacij za sivo-rjavo govedo pa bo priredila 10. in 11. septembra zvezno razstavo sivo-rjave govede, ki bo združena s plemenskim sejmom. Omenjena zveza hoče s to razstavo pokazati uspehe svojega smotranejšega dela pri selekciji sivo-rjave govede, obenem pa hoče pokazati, kaj zmore v živinoreji tudi mali kmet. Najboljši živinorejci bodo prejeli častna priznanja in denarne nagrade.

Pod okriljem mednarodne kinološke federacije v Bruslju in pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja bo jugoslovanska kinološka zveza v Ljubljani priredila 1. in 2. septembra državno razstavo plemenskih psov. Po prijavi sodeč bo to ena največjih doslej v naši državi prirejenih razstav plemenskih psov.

Agilna zveza gospodinj v Ljubljani je pripravila svojo 10. gospodinjstvo razstavo, ki bo posvečena predvsem nalogi žene v tujem prometu. Vsem tem številnim razstavam pa bo priložena velika razstava industrijskih in obrtnih proizvodov, ki bo nameščena v štirih velikih razstavnih zgradbah. Tu bo obsežna zlasti razstava pohištva in stanovanjske opreme, radijskih aparatov, živil, obrtnih izdelkov, galanterije in tehničnih novosti.

Letos bo posebno dobro poskrbljeno tudi za zabavo posetnikov. V nedeljo 11. septembra bo vsakoletno tekmovalje harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije. Obsežne priprave se vršijo tudi na velesajmskem zabavišču. Pripravljen je velikomestni varet se posebno izbranim sporedom, kjer bodo nastopali artisti svetovnih odrov. Pri popoldanskih varitetnih predstavah tudi letos ne bo vstopnine. Po velikem uspehu na pomladnem velesajmu, bo velesajmska uprava tudi na jesenskem velesajmu priredila nagradno žrebanje, ki se ga bodo lahko udeležili vsi obiskovalci, razen onih s permanentno ljubljansko legitimacijo.

Cene vstopnicam in legitimacijam. Cena vstopnicam in legitimacijam za obisk jesenskega ljubljanskega velesajma, ki bo od 1. do 12. septembra:

1. za tiste, ki bodo z rumeno železniško izkaznico za 2 din izkoristili 50% popust na železnici: a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do 25 din dobi obiskovalec pri velesajmski blagajni vstopnico za 10 din, ki daje pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesajma; b) ako je karta veljala do 60 din, dobi obiskovalec vstopnico za 15 din, ki daje pravico na tri dneve in tri večerne obiske velesajma; c) ako je karta veljala preko 60 din, dobi obiskovalec vstopnico za 25 din, ki daje pravico na pet dnevnih in pet večernih obiskov velesajma. Te vstopnice upravičujejo tudi do nagradnega žrebanja.

2. Za ljubljance odnosno tiste, ki se voznih olajšav ne bodo poslužili, stane legitimacija 25 din in daje pravico na 12 dnevnih in 12 večernih obiskov velesajma. Vstopnica za enkratni poset velesajmu stane 10 din in tudi velja za nagradno žrebanje.

Kakšni psi bodo razstavljeni na ljubljanskem velesajmu 1. in 2. septembra? Ker se mnogo vprašuje, katere pasme bodo zastopane na drž. razstavi plemenskih psov, objavljamo, da bodo zastopane naslednje pasme: ptičarji (nemški kratkodlakarji, dolgodlakarji, resavci), angleški ptičarji (poterijer, seterji), nemški prepelčarji, springer in koker španjeli, istrski braki, francoski nizki braki, braki-jazbecarji; sporniki psi: ilirski ovčarji, angleški hrti, ruski hrti, nemški bokserji, nemške doge, bernardinci, pudli, pekinezi, airodaletererji, doberman jamarji (jazbecarji), foksterijerji, gadjeterijerji, škotski terijerji, sealyhamterijerji. Razstava bo gotovo nudila prav lepo sliko za ljubitelje plemenite živali.

Vabila k slovesni otvoritvi jesenskega ljubljanskega velesajma so že razposlana. Če slučajno komu ne bi bilo dostavljeno, naj ga izvoli reklamirati v velesajmskem uradu.

Blaz. 93,50 — 95, 8% Blaz. 98 — 99; delnice: Narodna banka 7250 den., PAB 230 — 232, Trboveljska 174 — 175, Sečecanska Veliki Bočerek 600 bl., Osječka Jevanica 180 den., Dubrovačka 350 den., Beograd, Vojna škoda 482,50 — 483 (482,50), za okt. — (482), 6% begiške 92 — 92,25 (92), 6% dalm. agrarne 91 — 91,25 (91), 7% invest. 99,50 — 100, 7% Seligmann 99 den., 8% Blair 98,50 bl., (98,50), Narodna banka 7275 — 7300, PAB 229,50 — 230,50 (231,50).

Blagovna tržišča

+ Chicago, 29. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 64,875, za dec. 66,625, za maj 68,75; koroza: za maj 54,25.

+ Winnipeg, 29. avgusta. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 66,25, za dec 65,625, za maj 68,75.

+ Novosadska blagovna borza (29. t. m.). Tendenco neizpremenjena. promet srednji. Pšenica: nova (78 kg) baška 147 — 152; sremška (79—80 kg) 147—149; slavonska 150—152; banatska 147—154; baška potiska 151 — 153. Turščica: baška in sremška 128 — 130; banatska 126 — 129. Oves: sremški 125 — 127,50; slavonski 125 — 127,50. Jčmen: baški in sremški (64—65 kg) 142,50—147,50. Moka: baška >0g< in >0gg< 255 — 265; >2< 235 — 245; >5< 215 — 225; >6< 195 — 205; >7< 165 — 175; >8< 110 — 115. Fižol: baški in sremški v vrečah 117,50 — 125; baški in sremški bel brez vrhe 202,50 — 205. Otrobi: baški in sremški 92,50 — 97,50.

Iz Julijske krajine

Nova grobova. V Črnci in Istri je umrl dekan Ivan Flego. Pokojni si je s svojimi kremenitimi značajem pridobil v dolgih letih svojega delovanja med ljudstvom nešteto prijateljev. Bil je doma iz Štrpca pri Buzetu in je dosegel starost 61 let. Njegova ga pogreba se je udeležilo na tisoče ljudi. V Knežaku Pri St. Petru na Krasu pa je podvel dolgotrajni bolezenski posestnik in gostilničar Andrej Urbančič. Za pokojnikom žaluje njegova velika družina in ves Knežak. Preostali naši sožalje!

Iz zaporov se vračajo. Že pred dnevi smo kratko poročali, da so bili izpuščeni iz kaznilnice v Civitavecchiji Zivko Gortan, Dušan in Vekoslav Ladavac, ki so bili pred devet leti v okviru procesa proti pokojnemu Vladimiru Gortanu obsojeni na rojbo po 30 let. Že mesec dni prej je bil izpuščen Viktor Bačac. Sedaj poročajo neki zagrebški tednik, da so izpuščili iz zaporov tudi Nikolaja Kosmaka iz Boršta, ki je bil obsojen na 25 let ročnje, in ki se mu je baje omračil um. Bili so amnestirani.

Aretečiji. Tolminski obmejni miličniki so pretekli terek v bližini meje prišli Vincenca Kogea in 31letno Cecilijo Felčevco iz Idrije. Baje sta nameravala brez dokumentov zbežati čez mejo. Oddali so ju v zaporo tolminskih sodišča.

Pred goriskim sodiščem se je moral preteklo sredo zagovarjati Jože Poljščak, star 25 let in doma iz Dornberga, ker se ni prijavil k naboru. Bil je obsojen na 7 mesecev ječe.

Akcija proti Židom se po vsej državi nadaljuje z veliko intenzivnostjo. Zidje, ki zavzemajo v fašistični stranki kakršnokoli pomembnejše mesto, so že ponovno prešli namig, naj podajo ostavke. Ker pa vsi še niso izvajali konsekvenc, je sedaj »Popolo di Trieste« objavil oster protest pod naslovom »Česa še čakajo?« v katerem poudarja, da se morajo vsi elementi židovskega roda umakniti s terena in da jim je Mussolini to dovolj jasno zapovedal, ko je v Forliju dejal da bodo fašisti »tudi v plemenskih vprašanjih streljali naravnost«.

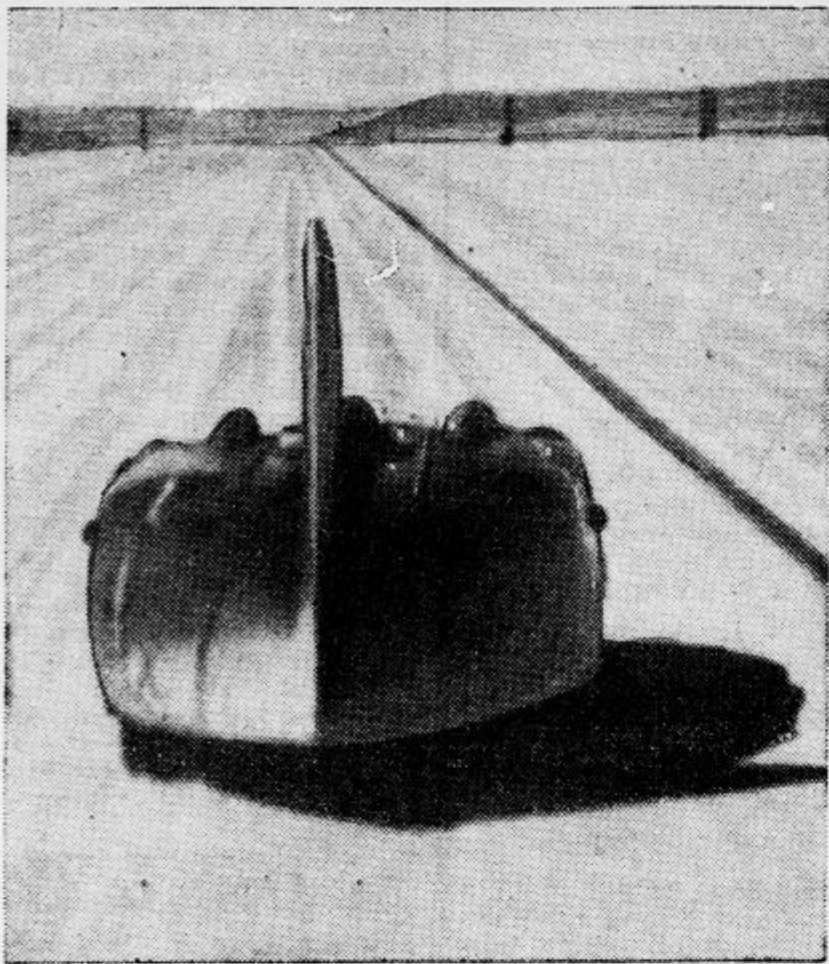
Spomenik padlim fašistom v Čezsoči. V nedeljo so fašisti v Čezsoči odkrili spomenik trem padlim fašistom. Fašistični evančarosti je prisostvoval tudi goriški prefekt. K svečanosti so zbrali veliki množico ljudi.

Nov most čez Sočo. Med Zago in Logom v Trenti so v zadnjem času zgradili lesen most čez Sočo. Most je dolg 90. širok skoraj 3 m. Zgradili so ga kakor poročajo italijanski listi, pionirji 11. inženjerskega polka. V nedeljo je goriški prefekt otvoril promet na njem.

Podestat Opatajskega sela in Temenice Giuseppe Martini je bil odstavljen. V obeh občinah je bil imenovan za komisarja dr. Riccardo Visintin.

Rekord in smola obenem

Vozač Eyston je dosegel brzino 558 km na uro, a med vožnjo se mu je pokvarila ura

»Thunderbolt«, dirkalni avto kapitana Eystona

Precejšnjo smolo je imel znani ameriški avtomobilski rekorder Eyston. Po neki vesti iz Bonnevillea je na dirkalni progi ob Velikem Slanem jezeru v Utahu s svojim vozom »Blisk«, ki ga poganja 6000 k. s., dosegel brzino 558,6 km na uro, največjo brzino, kar so jih kdaj dosegli na kopnem — toda ves trud, ki ga je polagal v to smrtno nevarno vožnjo je bil zaman.

Eyston se je pripravil že tedne. Že davno je bil njegov voz z osmimi kolesi pripravljen, toda proga je bila v takšnem stanju, da na resne rekordne podvige ni bilo misliti. Po nekoliko poskusnih vožnjah pa se je Anglež vendarle odločil za odločilni

poskus, da bi prekosil svoj lastni brzinski svetovni rekord z avtomobilom, ki je znašal 502,1 km na uro. Pri tem je imel mnogo smole. Na poti tja je dosegel eiser brzino 558,6 km in na poti nazaj brzina ni bila dosti manjša, toda odpovedala je priprava za električno merjenje časa in rekorda zato ne morejo priznati.

Eyston se lahko pobaha, da je najhitrejši mož na kopnem, če pa hoče, da mu bodo to tudi uradno priznali, bo moral svoj poskus ponoviti. Že v naslednjih dneh hoče napraviti ta poskus z »Bliskom« in letalsko brzino preko obrežja pri Bonnevilleu, ki se stoji skoraj iz samih solnih kristalov.

Neskvarljiva živila

Važno odkritje južnoafriškega zdravnika

»Daily Herald« pripoveduje o odkritju, ki ga je napravil neki južnoafriški zdravnik, in ki bo še velike važnosti za človeštvo. Izumil je namreč način, kako bi bilo mogoče napraviti živila za dolgo dobo neskvarljiva.

Ta zdravnik, dr. Jay, specialist za bolezni žilja, je delal v svojem laboratoriju poskuse, pri katerih je hotel iz sladkorja izdelati primeren preparat za injekcije. To delo je trajalo nekoliko tednov in pri tem je zdravnik v svoje presenečenje

ugotovil, da cvetlice in sadje, ki je stalo v laboratorijskem prostoru, in je bilo izpostavljeno plinom iz retorte, ne pokažejo niti najmanjšega sledu ovenelosti.

Ta pojav je začel raziskovati in je ugotovil, da so bili v resnici plini, ki so konspirirali rastline na takšen način. Drugi znanstveniki so odkritje prav tako proučili in pravijo, da bi bilo mogoče s »sladkornim steklom« ohraniti jajca devet mesecev popolnoma sveža, sadje leto dni itd. V Durbanu, Kapskem mestu in Johannesburgu bodo zgradili sedaj kemične laboratorije za pridobivanje tega plina. Konserviranj 30 ton sadja in po novi metodi ne veljalo več nego 10 angleških šilingov.

Začeli so se tudi francoski manevri

Letošnji veliki francoski manevri bodo pri Valdahonu v bližini Besançona. Vodil jih bo general Prioux. Eni izmed strank bo poveljeval general Sieron, drugi pa general Huet. Udeleževali se jih bodo najrazličnejše formacije francoske vojske.

Wells na grmadi

Indijski muslimani so se zbrali v svoji londonski močiji, da bi na svečan način prekleli in sežgali Welsovo »Malo svetovno zgodovino«. Wells trdi namreč v 43. poglavju te knjige, da je imel Mohamed v starejših letih več žen in da njegovo življenje ni bilo baš vzorno. Wells piše o njem, da je bil nečimern in da njegovo delo, ki je nastalo baže po Alahovem navdihu, nikakor ne opravičuje trditve, da je božjega izvora, in to niti s filozofskega, niti s literarnega stališča.

Toča ubila dva otoka

Nad obrežjem okrog Mamaie ob Črnem morju je divjala te dni strašna nevihta, ki je povzročila velikansko škodo in zahtevala tudi človeška življenja. V kraju Albestiju so kakor kurja jajca debela zrna toče pobila šesteto šip in strešnih opek. Po toči so našli na nekem pašniku dva pastirčka, ki ju je neurje presenetilo na prostem, mrtva. Toča ju je strašno zdelala. Nadaljnjih pet otrok so morali v brezupnem stanju prepeljati v bolnišnico. Toča je ubila tudi mnogo živine.

Gwatkin v Londonu

Gospodarski ekspert Foreign Officea, Ashton Gwatkin, ki je dodeljen Runcimanovi misiji v Pragi, je te dni obiskal London, kjer se je sestel z odgovornimi činitelji angleške politike.

Nov postopek za röntgenske posnetke

Röntgenska tehnika na širši podlagi

Že štirideset let skušajo brez posebnega uspeha snemati röntgenske slike na röntgenskih zaslonih. Obveljal je že sedanjí postopek, po katerem padajo nevidni žarki, ko so predrti telo, neposredno na fotografsko ploščo in jo očrniijo. Popolnejšo rešitev tega problema pa je našel sedaj prof. dr. Janker iz Bonna, ki se je bavil z njo že dvajset let.

Njegov postopek je danes že tako popoln, da je mogoče pri uporabi močnega objekta v drobnozrnatega filma, kakršnega uporablja vsak amater, z normalno röntgensko pripravo delati posnetke iz zaslonov. To bo röntgensko tehniko nedvomno postavilo na širšo podlago. Snelmalna tehnika in manipulacija sta nad vse preprosti, stroški pa se v primeri z sedanjimi postopki silno znižajo.

Velikega pomena bo tudi to, da se bodo dali röntgenski posnetki po novem postopku udobneje hraniti nego doslej. Če

nenost in preprostost postopka omogoča röntgenske preglede v medicinski praksi na najširši podlagi in to bo imelo spet pomen za spoznavanje jetike, raka in piktčnih bolezni v zgodnjih stadijih.

Umetnost in kruh

V nekem londonskem varietéju nastopa ta čas artist, ki žanje velike uspehe s čudnim načinom, kako predvaja ob spremstvu najrazličnejših akrobacij najtežje arije. Mož stoji med tem ko prepeva, namreč na glavi. Njegovo petje je baže dovršeno. Da-li pa je mogoče govoriti o umetniški dovršenosti pri Trubadurju ali Lohengrinu, ki stoji na glavi, o tem ima londonska publika menda svoje mnenje.

Beg s Hudičevega otoka

V Port of Spain na Trinidadu je prispele dvanajst mož, ki jim je uspelo pobegniti iz francoske kazenske kolonije v Kajeni. Zavoljo »prepovedane vselitve« so jih aretirali. O njihovi nadaljnji usodi bodo sklepali pozneje.

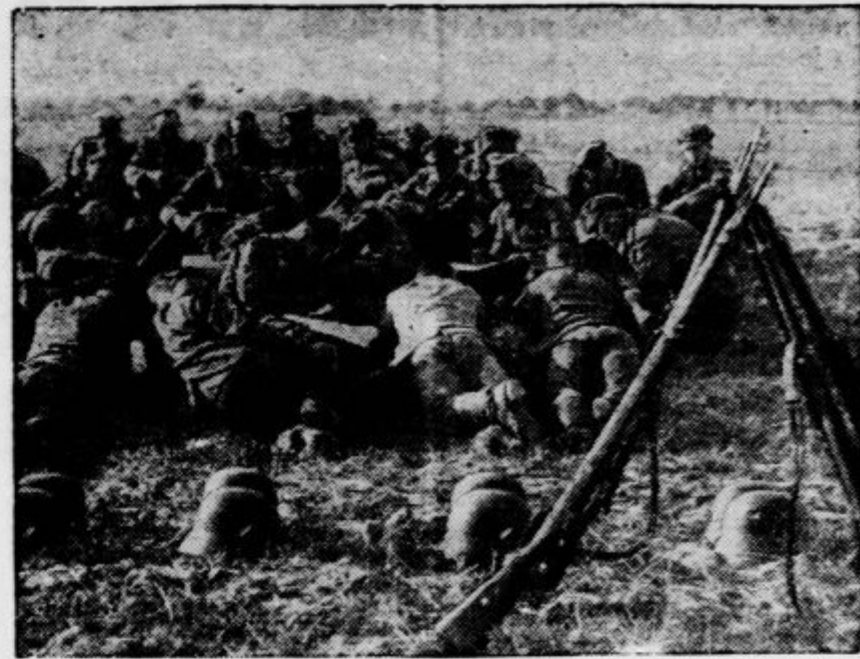
„Kult“ — nov pojem etnologije

K zlorabljanju pojma o rasah v znanstvenem jeziku

Kanadski geograf Griffith Taylor je na zborovanju Britske znanstvene družbe obravnaval z »mešnjavo«, ki jo povzroča v politiki zlorabljeni pojem ras v znanstvenem jeziku. Svoja izvajanja je pojasnil s primerom židov.

Židje pripadajo, v kolikor so prišli v Sr. Evropo preko Španije, sredozemski rasi, v kolikor so se preselili z vzhoda, pa pripa-

Počitek po maršu

Slika s sedanjih velikih manevrov nemške vojske, o katerih namenu in koncu imajo po svetu različne sodbje

Anglija zbira brodogovje

„Home Fleet“ v pripravljenosti kakor l. 1914

Na precej skritem kraju uradnega lista britskega mornariškega ministrstva je izšla vest, po kateri odpluje vse angleško domovinsko brodogovje na dan narodno socialističnega zbora v Nürnbergu do severne Škotske. Tam bo brodogovje, ki šteje nad 40 enot, zasidrano dva meseca.

Ta vest je zbudila v svetu veliko pozornost, čeprav je izšla tako skrito. Listi so se spomnili, da je v juliju 1914. tedanjí angleški mornariški minister Winston Chur-

chill izdal podobno odredbo, da bi domovinsko brodogovje odstranili iz prilično ozkih vodovij Rokavskega preliva in ga spravil do severno škotskih oporišč, odkoder je imelo večjo svobodo kretanja v Severnem morju. Sedanja odredba določa, da mora vsaka bojna ladja »Nelson« z drugimi bojnimi ladjami, matično ladjo za letala in več križark odpluti proti Invergordonu, drugo brodogovje iz velike bojne ladje, matične ladje za letala in 27 velikih rušilcev pa se bo zasidrilo pred Rosythom.

Štiri sto slavnostnih gostij

v osmih mesecih — Revez londonski župan

Londonski lordmajor sir Harry Twyford je končno uveljavil svojo pravico do dopusta, potem ko se je v osmih mesecih udeležil nič manj nego 400 slavnostnih pojedinj. Poročevalcem je izjavil, da mora imeti londonski župan prebavni aparat kakšnega noja.

Odsel je na potovanje po morju, med katerim se bo držal najstrožje rastlinske diete. Tudi njegova žena si je vzela dopust, toda ni hotela na morje, temveč je dala prednost tišini svojega doma, kjer obedi lahk, kar si sama požel, ne da bi morala v paradno obleko.

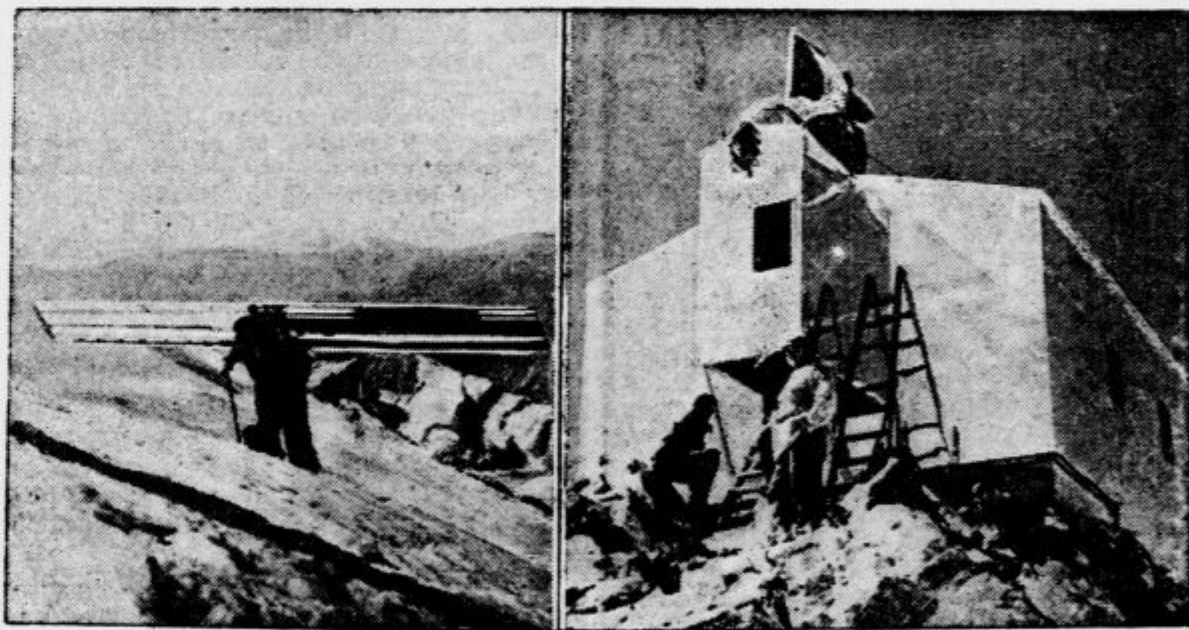
Tudi lady Twyfordova je izjavila, da se je nje mož od kar deluje v londonski mestni hiši, udeležil že tisočev oficijalnih obedov in zakusk. V štirih letih, ko je bil alderman, je lahko odklonil vsako oficijalno ali zasebno povabilo na obed. To mu je bilo težje v treh letih, ko je bil za šerifa, a od tistega dne, ko so ga imenovali za londonskega župana, sploh ne more odkloniti nobenega povabila več. Tradicija je prestroga, županu nalaga vrsto obveznosti in je med njimi tudi ta, da mora sprejeti povabilo k zakuski ali obedu s strani vsakega četa, vsakega okrajnega župana londonskega mesta in od premnogo vladnih oblasti. Razen tega pa se mora za vsako vabilo oddolžiti s protipovabilom.

Sir Harry je v teh osmih mesecih pokazal izreden pogum. Sprejemal in vračal je s stolčnim mirom vsako povabilo. Samo enkrat mu to ni bilo mogoče, ko je moral po posebno utrudljivem dnevu ostati v postelji. Njegova žena je tudi žrtv preobilih povabil. Je dovršena kuharica in bi svojemu možu to rada dokazala, pa v vseh teh letih ni smela misliti na takšne dokaze, ker mu je morala namesto izbranih jedi, kakor je želela, postavljati na mizo samo najpreprostejše jedi. Mučniku svojega poklica se začela obračati žilodec namreč samo od tega, če zagleda svečano okrašeno mizo in kaj šele, če zagleda na nji še tako zvane izbrane jedi!

Povratek iz ruskega ujetništva po 24 letih

V začetku svetovne vojne so četa Jaroslava Malika iz Chropina v Hani pozvali pod orožje in kmalu potem je prišel v rusko ujetništvo. Štiri in dvajset let ni bilo nobene vesti o njem in proglasili so ga že davno za mrtvega. Te dni se je nenadno vrnil iz Rusije in je v svojem rojstnem mestecu obiskal svojo staro mater. Po svetovni vojni se je v Rusiji poročil in mu ne gre slabo. Po kratkem bivanju v domovini se vrne k svoji družini v Rusiji.

Najvišja francoska planinska postojanka

Priobčili smo že sliko gorskega masiva Mont Blanca z najvišjim vršcem. Danes objavljamo fotografijo najvišje planinske kočje Refuge Vallot, ki je bila odprta prošle nedelje. Na levi nosač s tovorom na poti

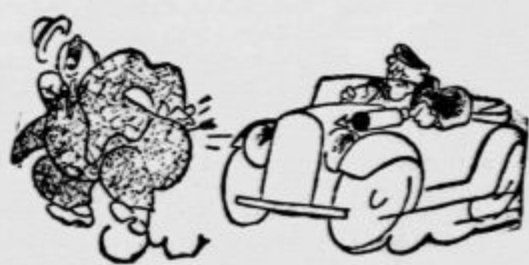
INSERIRAJTE V „JUTRU“

A NEKDOTA

H kirurgu Adolfu Langenbecku je prišla mlada, lepa ruska velika kneginja in ga prosila za zdravniški nasvet. Profesor jo je izprašal, potem jo je pozval, naj se sčee, da jo preišče. Velika kneginja se je nekaj obotavljala, dokler ni Langenbeck izgubil potrpljenja in dejal: »Visokost, to obotavljanje tu ne more pomagati. Gre za potrebno zdravniško preiskavo in ne za kakšen roman — jaz sem samo vaš zdravnik, ne pa vaš častilec!«

Velika kneginja se je dala tedaj preiskati. Ko je bilo konsultacije konec, pa je dejala: »Gospod profesor, dovolite mi povedati, da ne smete dami nikoli reči, da niste nje častilec!«

VSAK DAN ENA

Avtomobilist ne sme uporabljati hupe... (Tidens Tegn)

Minohod nemške vojske pred Hitlerjem in admiralom Horthyem v Berlinu

Vzroka za to nazadovanje rib doslej ni

Dr. Stanley Kemp z ribarskega zavoda v Plymouthu opozarja na zelo resno nevarnost, ki preti ribarstvu. Gostota rib pokaže lahko od leta do drugega leta do 50kratno razliko. Od leta 1931. pa je opaziti stalno nazadovanje množine rib. V Plymouthu so morali na primer lov na slanike popolnoma ustaviti. Vzroka za to nazadovanje rib doslej ni

Kulturni pregled

Jugoslovenske narodne pesmi v poljskem prevodu

V Varšavi je prav kar izšla več kot 500 strani obsegoča knjiga »Jugosłowianska poezja ludowa« (Instytut wydawniczy »Biblioteka polska«). Izšla je kot enajsti zvezek »Biblioteki jugosłowianskiej«, ki jo je ustanovil zasluzni organizator jugoslov. poljskih etikov, hrvaški pesnik in dramatik Julije Benešić in ki je izdala kot drugi zvezek izbrane morele Ivana Cankarja v prevodu dr. Ele Moletve in s predgovorom univ. prof. dr. Vojislava Moleta. V tej knjiznici, ki poljski kulturni svet uspešno sezna, nja z jugoslov. moštinskimi deli in ki jo ureja prof. Julije Benešić, so izšli prevodi Mažuraničeve »Smrti Smail-age Cengića«, v. Cubraričeve »Ciganke« in Gunduličevega »Osmana«, Stankovićeve »Netiste Krvie«, Subranovićeve »Ciganke« in Gunduličeve »Dubravke«, Sremčevega »Popa Čire in popa Spire«, Vojnovičevih »Starih grje, hove« in zbor novel Iva Andrića, poleg teh pa krasni potopis Haline Siennickej »Uroda Jugoslawije« (Lepota Jugoslawije). Tem pomembnim zvezkom poljske »Biblioteki jugosłowianskiej« se je sedaj pridružila še zaletna antologija srbskohrvatske narodne poezije.

Knjiga je pomembna iz dveh razlogov. Predvsem je to prva velika poljska antologija srbskohrvatske narodne pesmi in bo kot celota nedvomno pravo razodetje za poljske literarno izobražene kroge, ki so nedvomno že čitali o velikem slovesu te narodne poezije katere lepota sta očudovala na pr. Goethe in Puškin ter sama prevajala nekatere, njima dostopne primere. Dodatek tej knjigi, ki je sestavljen na podlagi bibliografskega gradiva dveh slušateljev srbskohrvatskega jezika in literature na varšavski univerzi, nas seznaja z mnogimi poljskimi prevodi iz jugoslovenske narodne poezije v 19. stoletju, kar pričuje, da so se tudi Poljaki živo zanimali za obline vrelce južnoslovenske narodne epike. Vse to zanimanje pa je bilo nesistematično in šele sedanja antologija daje obsežen in smotno sestavljen izbor najlepšega v tej bogati in znameniti narodni poeziji. Stari prevodi so bili, kakor čitamo v dodatku, čisto prirejeni po nemških prevodih in po navadi rimani, kar jim je zelo mnogo pristnega soka. Zato so v sedanjo antologijo sprejeli samo nove prevode, ki sta jih oskrbeli najboljša sodobna poljska prevajalec iz srbskohrvatske Ant. Boguslawski in Cz. Jastrzebiec-Kozłowski. Prevajalska izkušnost, poetična kultura in trdno poznanje srbskohrvatskega jezika nam pri obeh prevajalcih jamčijo za zanesljivost in pesniško sočnost prevodov in res: kjerkoli odpreš knjigo, pa naj gre za primere ženske (lirine) poezije, ali pa za moške epične cikle, kakor sta Kosovski in ciklus Kraljevića Marka, povsod ti skozi slikovite in elegantne besede polj-

skega jezika udari naproti znana dikeja srbskohrvatske narodne pesmi zapoje njen deseterec, zaiskre se njene pesniške prispodobe, metafore in misli; čutiš, da tudi poljsko knjigo preveva tipično in duhovno podnebje srbskohrvatske narodne poezije.

Druga prednost tega poljskega cvetobera je uvod, ki ga je spisal znani nemški slavist, univ. prof. dr. G. Gesemann, ki ga poznamo po njegovem zanimivem, originalno zasnovanem pregledu srbskohrvatske literature za Waltzove »Handbuch der Literaturwissenschaft« in po njegovi prodorni študiji o etnografskem človeku in njegovi etiki. Prof. Gesemann je izmed nemških slavistov najtemeljitejši poznavalec srbskohrvatske narodne poezije. Uvod, ki ga je spisal za poljsko antologijo, sicer ni spisan v znanstvene namene, vendar je v vsakem pogledu tehten in zanimiv, ker zelo posrečeno karakterizira jugoslov. narodno pesem, nje značaj in zgodovinski razvoj, njene formalno-poetične kvalitete, njeno smiselno problematiko in tudi njene muzikološke, etnografske in druge značilnosti. Dr. Gesemann pravilno poudarja pomen narodne poezije za spoznavanje narodne duše in poljski čitatelj, ki bo prebral njegov uvod, bo mnogo lažje in ostreje dosegel v izboru pesmi svoje značilnosti naroda, ki se je skozi vekove izpovedoval v tej svoji lepi, sočni in plemeniti poeziji.

Prof. Gesemann v svojem uvodu upošteva vse etnično skupni kompleks, ki je dal tudi naslov antologiji in zlasti na str. 29—31 omenja slovensko popevko, navajajoč z notami »Na Gorenjskem je fletno« in »Glej čez jezero« kot primere lahko — sentimentalnega stila ljudske popevke alpskega človeka. V splošnem pa je slovenska narodna pesem ostala tudi v uvodu ob strani, kar menda ni samo posledica dejstva, da pred močno in izvirno srbskohrvatsko narodno poezijo obledi njen pomen, marveč utegne biti tudi posledica drugega dejstva: Slovenska narodna pesem je glede svoje motivične originalnosti in pesniške kvalitete, prav tako kakor glede izvirnosti in značilnosti svoje, tega melosa premočno raziskana. Vzlic temu bi bilo treba tudi v takih študijah upoštevati vsaj dosedanje izsledke njenega muzikološkega raziskavanja, posebej še nove študije Fr. Marolta. V sami antologiji pa ni zastopana ne slovenska narodna lirika ne naša epika, v kolikor jo imamo; če nič drugega bi bila vsaj pesem o lepi Vidi vredna upoštevanja. Tako torej poljska antologija jugoslov. narodne pesmi vsebuje samo srbskohrvatsko poezijo. Vzlic temu nedostaku pa je »Jugosłowianska poezja ludowa« knjiga velikega pomena in nov zlahtni do-nesev v sistem poljsko-jugoslov. kulturnega sodelovanja.

Nova sezona v Zagrebu

Zagreb, konec avgusta
Novi upravnik zagrebskega gledališča dr. Ježić je pravkar objavil repertoar za prihodnjo sezono. Program se v marsičem razlikuje od dosedanjih in kaže določeno umetniško linijo. Repertoar ima tudi po daljših letih zopet bolj jugoslovenski značaj, v čemer vidimo širokogrudnost novega upravnika. Atmosfera nezapiranja Zagreba nasproti Beogradu se je v zadnjem času gotovo nekaj zmanjšala in treba bo kaj ukreniti, da se ta nevspešna atmosfera ublaži tudi v odnosih med Zagrebom in Ljubljano. Ožji kulturni stiki bi mogli tu marsikaj popraviti. V teh stremiljenjih nam se zdi novi intendant pionir, ki naj bi ga posnemali tudi drugi.

Doslej je zagrebska drama uprizorila po navadi kakšnega Cankarja samo toliko, da je bilo na programu tudi po eno slovensko delo. Po daljšem času pridejo v novi sezoni do besede tudi drugi slovenski avtorji. Zaenkrat dva: od starejših Linhart s komedijo »Matiječek« se ženic in od mlajših Kranjc s »Direktorjem Čampca«. Vseka-kor napredek!

Enake tendence zasleduje nova uprava glede srbskih avtorjev. Nušić se je seveda vedno držal na repertoarju, toda drugi avtorji, zlasti mlajši srbski avtorji niso prišli v poštev. V novi sezoni bo poleg repri-ze »Narodnega poslanca« premiera Nušićevega posthumnega dela »Oblast« (doslej je gledališka javnost smatrala »Pokojnik« za poslednje delo pokojnega dramatika), ki ga je la neutrudljivi pisatelj končal prav na smrtni postelji in ga je potem baje zaokrožil njegov zet. Pridetja pa v poštev še dve srbski deli, ki sta dosegli že lep uspeh v Beogradu Cosić-Dimicijev »Pokošeno polje« in Petra Petrovića »Osvobodene Koste Sijuke«.

Službena sezona bo otvorjena 1. septembra z »Beračem Lukom«. Za razliko ob prej-šnjih sezonah namerava sedanja uprava posvetiti poglavito pozornost domačim klasi-kom in zlasti še modernim avtorjem. Upa-ti je, da bo letošnji domači jugoslovenski, in posebej še ožji hrvaški program mnogo pestrejši kakor doslej. Po daljšem času bo-sta zopet obnovljena dve klasični dubrov-niški deli: poleg Gunduličeve »Dubravke« še Držićeva komedija »Dundo Maroje«. Od sodobnih del pride na vrsto: Strojčijev »Gaj«, P. Preradovića ml. »Človek brez spričevala«, v ozadju Miroslava Feldma-na in prvo delo R. Marinkovića, ki slika usode in spore na dalmatinskih otokih.

Tudi klasični repertoar je sestavljen za očitnim razumevanjem. Ob priliki 25-letni-ce režiserskega dela znamenitega režiserja dr. Branka Gavella bodo postavili na oder ali njegovo zanimivo koncepcijo »Ham-let« ali Goethejevo »Ifigenijo«. V poštev pride nadalje neka Shakespeareova komedija ter »Viljem Tell« ali »Emonte«. Inten-dant pripravlja Mollierovo komedijo »Šola za žene« v verziranem prevodu. Izmed klasi-kov bodo izvajali še Calderonovega »Za-lamejskega sodnika«, od starejših del pa so na programu Ksenovi »Stebri družbe« in Shawov »Človek in delodolovec«. Od sodob-nih pisateljev so na repertoarju: Izmed Čeh-ov Synek z »Veliko stvarjo« in Vachek s »Pečjo« izmed Rusov Bulgakov z »Moli-erom«, Francoze pa bodo zastopali komedi »Elizabeta žena brez moškega« »Ljubezen-eka norosti« (Jossot), (Chappuis), »Mansar-da« (Gehri), kar kaže frankofilsko smer novega upravnika; Rumune satira »Jagub-ljeno pismo« Jona Caragialea; izmed nem-

ških emigrantov »Der Aussenseiter« L. Franka (nima še hrvaškega naslova) in »Siromakovo jagnje« Stelana Zweiga; iz-mad Mažurav pa Molnar z »Dalič«, ki je dosegla že lep uspeh v Novem Sadu.

Tudi opera bo letos bolj upoštevala doma-či repertoar. Standardna dela ostanejo seve-da, kakor vsako sezono. Dobroničeva ope-ra »Kaka« je v študiju že izza prejšnje se-zone. Nji se bo priključila izmed domačih del Papandopolova komična opera »Amfi-trion«. Za 20-letnico CSR bodo izvajali Smetanovo »Libušo«. Izmed čeških skladateljev bodo še uprizorili Janačkovo »Lisico zvitorepko« (Přihody Lišky Bystroušky). Wagnerjeva tetralogija bo letos zaključena s »Somrakom togov«. Verdi bo zastopan z »Don Carlosom«, Massenet z Don Kihotom. Od modernih francoskih komponistov pride na vrsto Ibert-Honeggerjeva opera »Orliček« (L'Aiglon), kompozicija Rostando-ve drame. Med vnovič uvečane repri-ze z značajem premier treba računati »Mojsre pevec«, »Carmen«, »Kneza Igora«, »Pikovo damo«, ter Donizettijeve operi »Favorita« in »Don Pasquale«. Tudi opereta bo na večji višini kar lansko leto in pa v na-črtu Albinijevo »Boso plesalok« ter klasič-ne opere Straussa »Supla« in Grilna.

Če bo upravi uspelo, da realizira vsaj večji del programa, lahko pričakujemo prav uspešno sezono, ker sta zagrebska publika in kritika vsaj v zadnjih letih skorajda za-man pričakovali.

Zapiski

Ustanovitev kluba neodvisnih umetnikov v Ljubljani. V soboto je bil ustanovljen v Ljubljani Klub neodvisnih, ki si je zasta-vil nalogo, da poveže mlade slovenske li-kovnike v enotno usmerjeno organizacijo in jih podpira ne le v njihovem socialnem prizadevanju, marveč tudi v njihovi umet-nostni afirmaciji. Že dve leti se je formirala ta skupina, ki je sedaj stopila na plan s trdno voljo, da uveljavi pri nas stremilje-nja mlade, sodobno usmerjene umetnosti.

Z ustanovitvijo kluba je dana tem stremil-jem trdna organizacijska podlaga. Prav zaradi tega je ustanovitev novega kluba vredna vse pozornosti in posebne zabeležbe v kroniki slovenskih kulturnih dogodkov. Na ustanovnem zboru je poročal o priprav-ljalnem delu kipar Nikolaj Pirnat, ki si je mnogo prizadeval, da bi Ljubljana do-bila novo ognjišče neodvisne umetnosti. Za predsednika si je klub izvolil slikarja Sta-neta Kregarja, za tajnika slikarja Mak-sima Sedeja in za blagajnika Marija Preglja. Poslevočeti tajnik je prof. Bo-go Pregelj. Častno članstvo je novi klub podelil takoj na ustanovnem zboru dr. Fr. Windischbergerju, dr. Fr. Steletu in Ivanu Zormanu. Kot čvrsto strnjena sku-pina se bo Klub neodvisnih uveljavil s svo-jo samostojno razstavo v okviru jesenskega vselejema, za pozno jesen pa pripravila skupno z nekaterimi hrvaškimi in srbski-mi neodvisnimi umetniki razstavo v Pra-gi. Novemu klubu želimo obilo uspeha!

Z Aleksandrom Kuprinom, ki je umrl v Leningradu, kamor se je bil vrnil po dol-gih letih življenja v emigraciji, je izgubila ruska realistična povest enega svojih dru-govrstnih predstavitev. L. 1870. rojeni A. Kuprin je stopil v literaturo že l. 1889. s povestjo »Poslednji debjute«. Zaslovel je s povestjo »Pojednolok«, ki je razvedra vse njegove vrline, predvsem ostro opazovanje in fino htrušen pripovedni slog. Kuprin je bil mojster v kratkih povestih in je

pokazal, da sta mu bila vzornika Maupas-sant in Čehov. Izmed daljših povesti naj omenimo: »Moloh«, »Gambirius«, »Anafe-nac« in »Jama«. Iz predvojnega razdobja poteka tudi svetopisemska povest »Sula-mit«, ki jo je poslovenil B. Kozine. Po re-voitaciji je preživel dolga leta v Parizu, kjer je izdal med drugim zbirki »Salamo-

Kaj bomo videli letos na našem odru

Razpis abonmaja Narodnega gledališča za l. 1938-39

Uprava Narodnega gledališča v Ljublja-ni razpisuje abonma za novo sezono in va-bi vse sloje, da se prijavijo za stalne in redne obiskovalce našega gledališča.

Predstave v sezoni so razdeljene na abonmaje: premierski abonma, stalni abon-ma Sreda, stalni abonma Četrtek, abonma red A, abonma red B.

Abonmaja A in B imata predstave v vseh dneh razen nedelj in praznikov. Pre-mierski abonma dobi vse premiere, abon-maja Sreda in Četrtek pa imata predstave stalno ob sredah in četrtkih.

Abonma je veljaven za 38 predstav: 20 dramskih in 18 opernih odnosno operetnih. Prijave za abonma se sprejemajo v veži dramskega gledališča od ponedeljka 4. do sobote 17. septembra od 10. do 12. in od 15. do 17.

Abonment lanske sezone so rezervirani njihovi sedeži do sobote 10. septembra opoldne. Od ponedeljka 12. septembra se ne rezervirajo lanskim abonmentom nobeni sedeži več in so vsa razpoložljiva mesta na razpolago novim interesentom.

Cene stalnih abonmajev Sreda in Četr-tek in premier, abonmaja so za 10% višje od abonmajev A in B, vendar zelo nizke, saj uživa abonent v razmerju z dnevnimi cenami visok popust.

Abonma se plačuje v 10 zaporednih me-sečnih obrokih, prvi obrok pri vpisu.

Cene: parterne lože polni abonma 280 Din, uradniški 230 Din; lože I. reda 1—5 polni 280 Din, uradniški 230 Din. Lože I. reda 6—9 polni 320, — 260 Din. Parterni sedeži I. vrste 85—70 Din, II.—III. vrsta 80—66 Din, IV.—VI. vrsta 74—60 Din, VII.—IX. vrsta 66—54 Din, X.—XI. vrsta 56—48 Din, XII.—XIII. vrsta 50—44 Din. — Balkonski sedeži sredina: I. vrsta 58—48 Din, stranski 50—44 Din, II. vrsta sredina 50—40, stranski 35—30 Din, III. vrsta sredina 42—32 Din. — Galerijski sedeži: I. vrsta 32—25 Din, II.—III. vrsta 28—12 Din, IV.—V. vrsta 23—18 Din.

Drama bo vpriporila tekem sezone dela iz tegale repertoarnega načrta:

Slovenska dela: Linhart: Županova Mic-

ka, Smole: Varh, Prešeren: Nova pisarija, Finžgar: Veriga, Cankar: Pohujšanje v do-lini Sentiljorjanski, Hlapci, Milčinski: Mo-golčni prstan, Cajnkar: Potopljeni svet.

(Poleg navedenih domačih del se bodo vpri-zorila še druga, če bodo predložena in spre-jeta). Nušić: Oblast, Mister Dolar, Petro-vič: Osvobodite Koste Sijuke, Capek: Ma-tič, Scheinplflugova: Hladna luč, Synek: Ve-likri primer, Gogolj: Revizor, Tolstoj A.: Car Fjodor, L. Tolstoj: Živi mrtvec, Moč teme, Andrejev: Mladotletje, Čehov: Stri-ček Vanja. Od klasičnih del: Shakespeare: Hamlet, Kakor vam drago, Alfieri: Filip, Moliere: Zdravnik ljubezni, Izdijena že-nitev, Goldoni: Lažnik, Scribe: Kozarec vo-de. Iz tujih literatur: Nestrov: Utopljenca, Hsiung: Dragocena Bistrica, Bergman: Markurell, Vuolijoki: Zene na Niskavuor-riju, Bernard: Kavarnica, Claudel: Ozna-njenje, Kingsley: Ljudje v belem. Pagnol: Cezar, Büchner: Dantonova smrt, Strind-berg: Labodnica, Kleist: Princ Homburški. Iz navedenih del bo vpriporila drama 20 del za abonente. Nekatera dela se bodo po potrebi zamenjala z drugimi deli, predvsem z igrami vedrejšega značaja.

Opera bo črpala svoj repertoar v novi sezoni izmed naslednjih slovanskih del: Bravničar: Hlapec Jernej, Ipavec: Te-harski plemiči, Gotovac: Ero z omega sve-ta; Konjović: Koštana; Smetana: Poljub; Čajkovski: Jolanta; Musorgski: Boris Go-dunov.

Dalje so na repertoarju: Mozart: Figa-rova svatba; Massenet: Don Kichot; Mas-senet: Werther; Ibert: Le roi d'Yvetot; Do-nizetti: Ljubavni napoj; Puccini: Gianni Schicci; Ponchielli: Gioconda, Verdi: Fal-staff; Wolff-Ferrari: Štirje grobnari; Gold-mark: Sabska kraljica; Wagner: Lohen-grin.

Opereta bo izvajala: Glos: Na sinjem Jadranu; Grün: Balalajka; Jankovec: Od-trojbeno; Jones: Gejša; Lehar: Frasquita; Abraham: Rokli.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani

S P O R T

Stebri sušaške Viktorije

ing. Dušan Marčeta, Inge Smolik, Zlata Boršič, Neda Krmpotić

Ljubljana, 29. avgusta.

Kopališče SK Ilirije je bilo pretekli te-den prizorišče več lepih nastopov, ki so se v nedeljo popoldne — žal v nekoliko neugodnem vremenu — zaključili z me-klubskim plavalnim dvobojem v tek-mah za Jadranski pokal.

V Ljubljani je namreč v teh dnevih go-stovala ekipa sušaške Viktorije, ki je v teku tedna z zrušitvijo cele vrste plaval-nih rekordov in s prepričevalno zmago v dvoboju nad domačo Ilirijo dokazala, da ima trenutno najboljšo plavalno ekipo v državi, je pa tudi med udeleženci italijan-sko-jugoslovenskega turnirja, v plavanju in vaterpolu dosegla največje uspehe. Z ne-deljso zmago nad Ilirijo je s povprečnim najboljšim kolničnikom dejansko že na prvem mestu pred vsemi ostalimi in se mo-ra s popolno gotovostjo smatrati za le-tošnjega zmagovalca v tej konkurenci. Z zadnjo zmago nad Ilirijo si je popravila številno povprečno doseženih točk na vsakem dvoboju od 58,5 na 59,142 točke pred vsemi ostalimi (Triestina 58,625, Fiuma-na 53,43, Ilirija 51,5, Jadran 46,83) in ji je treba do končne zmage samo še 55 točk. Njen zadnji nasprotnik je kakor za Ilirijo, ki je tudi večeraj odpotovala v Split, splitski Jadran, ki pa je letos najšibkejši udeleženec v teh tekmah in proti ka-teremu bo tudi na tujih tleh igraje zbra-la prej omenjenih 55 točk.

V vaterpolu je njeno moštvo po dose-ganjih srečanjih doseglo 11 točk in razli-ko golov 44 : 10, tako da mu prvega me-sta sploh ni mogoče več odvzeti, ker je Triestina kot naslednji najboljši klub po vseh končanih tekmah že ostala z 10 toč-kami na drugem mestu.

Vsa Viktorijina ekipa je v teh dnevih bivanja med nami, posebno pa na nedelj-ski tekmi pokazala, da se je z veliko vme-no in pridnostjo pripravljala za le-tošnji start v vseh plavalnih konkuren-cah, kar ji je tudi zaslužen prinesel naj-lepše nagrade. V konkurenci za jadranski pokal je postavila v vseh disciplinah — razen v skokih, kjer pač razen v Ljublja-ni od časov Kordelića, Grlica in Pilica ni nikjer več nobenega napredka — zelo močne plavalce in je posebno njena ženska ekipa slavila uspeh za uspehom, vmes pa še kar tekmovala v doseganju novih rekordov. Trojica Krmpotić, Smolik in Boršič, ki jo vidimo na sliki, je v nekaj dnevih izboljšala celo vrsto rekordov in sama priborila v dvoboju z Ilirijo celih 21 točk za klubove barve. Smolikova, ki je na štirih hrbtnih progah dosegla boljše čase od naših starih rekordov, je češkoslo-vaška državljanka in se zaenkrat njeni vrhunski rezultati ne morejo uvrstiti v našo rekordno lestvico.

Med stebre Viktorije moramo dalje ra-zen odličnega crawlista Defelpisa, ki je v nedeljo dosegel nov rekord na 400metrski progi šteti tudi še odličnega hrbtnega plav-alca ing. Marčeta (glej moštvo na sli-ki), ki je med rekordnimi poskusi dosegel novo najboljšo jugoslovensko znamko na 200 m hrbtne.

Pristavimo še naslednje! Nedeljski dvo-boj je potekel po splošnem razpoloženju v bazenu Ilirije v znamenju tihega obra-čuna med lanskim in letošnjim zmagoval-cem v tekmah za Jadranski pokal. Vikto-rija je bila sigurna zmaga, Ilirija pa si-gurna poraza in tako vsi najbolj glasni funkcionarji in prireditelji obeh klubov, ki so bili sicer na tekmah med Viktorijo in Ilirijo vselej zelo agilitni, niso imeli ta dan sploh nobenega opravka. Delu priznanje, boljsemu zmagu, v tem sportnem geslu je minil predzadnji dvoboj za točke v Ljubljani.

Ce kdo, je letos Viktorija zaslužno do-bila vse svoje lepe plavalne zmage!

V nekaj vrstah

Nedeljska reprezentančna tekma med Češkoslovaško in Jugoslavijo v Zagrebu, ki nam je prinesla precej neslavni poraz na domačih tleh, je veljala obenem kot tekma za dr. Benešev pokal, v katerem tekmovalju igra razen Čehov in nas še Rumunija. Po večerajšnji zmagi je Češko-slovaška dokončno zasedla prvo mesto s 5 točkami in razliko golov 9:6, na drug-em mestu je Jugoslavija s 4 točkami (8:9), zadnja pa je Rumunija z 1 točko (2:4). Do zaključka tekmovalja manjka samo še tekma med Češkoslovaško in Ru-munijo, ki bo na dan 28. oktobra v Pra-gi, ki pa na končni vrstni red ne bo imela nobenega vpliva. Tako si je Češkoslova-ška z nedeljsko zmago dejansko tudi že osvojila dr. Benešev pokal.

V Zlinu so v nedeljo zaključili teniška tekmovalja za srednje-evropski pokal, v katerih sta kot zadnji igrali Češkoslova-ška in Poljska. Končni izid je bil neod-ločen 3:3, toda Poljska si je s 7 točkami osvojila pokal pred Češkoslovaško, ki je s 6 točkami ostala na drugem mestu. Ka-kor bo našim čitateljem še v spominu, je naš teniški savez to tekmovalje letos postavil precej v stran in poslal na zadnjo tekmo s Poljaki v Varšavo rezervno gar-nituro, ki je tam pustila vse točke in še zapustila slab vtis v mednarodnem te-niškem svetu.

V Pančevu so imeli v nedeljo velike lahkoatletski miting, katerega so se ude-ležili vsi državni reprezentanti, ki se zdaj v Beogradu skupno pripravljajo za nastop na letošnji balkaniadi. Doseženi rezultati niso najbolj zadovoljivi, ker je nekoliko nagajalo tudi vetrovno vreme. Zanimivo je, da je med vsemi tekmovalci dosegel najboljši rezultat atlet Primorja Martini iz Ljubljane, ki je v skoku v višino s 187 cm dosegel nov jugoslovenski rekord. Prejšnji rekord je bil za 2 cm slabši in ga je branil Martini sam. Tudi njegov klubski tovariš Žgur se je lepo plasiral na drugo mesto s 176 cm.

Na nedeljski kolesarski dirki za prven-stvo savske banovine na 100 km je zma-gal naš državni prvak in vozač Gradjan-skega Avgust Prosenik s 3:19:22, nasled-nji dve mesti pa sta zasedla Drago Dan-

vidović (Zeleznikar) in Zorko Miheličič (Karlovic).

V nedeljo se je v prejšnji Avstriji začelo jesensko nogometno prvenstvo v okviru evropske amaterske nogometne zveze. Prvi rezultati so: Austria-Sport-klub (Grazec) 3:2, Admira-Vienna 4:1, Rapid-Amateure (Steier) 8:2. Slednja tekma in tudi tekma med Wackerom in Sportklubom nista mogli biti končani.

V lahkoatletskem dvoboju je Nemčija zmagala nad Švedsko s 108:100 točkam. Nemec Blask je z metom kladiva na 59 m postavil novo svetovno znamko.

Razpis

juniorskega lahkoatletskega mitinga in dvoboja Ilirija—Celje v Celju

SK Celje — lahkoatletska sekcija pri-redi o priliki proslave 20-letnice obstoja kluba v nedeljo 11. septembra na Glaziji medklubski juniorski propagandni lahko-atletski miting, združen z dvobojem juni-orjev Ilirije in Celja. Pravico starta imajo vsi verificirani in neverificirani juniorji B in C kategorije, člani klubov članov JLAS Tekmovanje se bo pričelo ob 8. na celjski Glaziji, na tekašiču, ki je dolgo 380 m, ima štiri nedvignjene zavoje in je pokrito z ugaski. Prijavnina znaša 2 din za tek-movalca. Vsak prvo in drugoplasirani tek-movalce v vsaki disciplini prejme spomin-sko priznanico. Zmagovalno moštvo iz dvoboja prejme veliko diplomu. Prijavni rok je brezpogojno do 8. septembra opol-dne. Naknadne prijave se bodo taksirale dvojno.

Dvoboj bo v sledečih disciplinah in po vrstnem redu:

tek na 100 m, skok v višino z zaletom, met krogla, tek na 300 m, met diska, skok v daljino, stafeta 300x200x200x100, met kladiva tek na 1000 m, met kopja in sta-feta 4x100. Tekmovalci izven dvoboja bo-do tekmovali samo v sledečih disciplinah: v vseh tekih, tudi v stafetah ter skoku v daljino in metu krogla. Moštvi Ilirije in Celja postavita za vsako disciplino po dva tekmovalca. Točkovanje bo sledeče: prv 5, drugi 3, tretji 2 in četrta 1 točka.

Tekmovalo se bo po pravilih in pravil-nikih JLAS!

Kolesarska podzveza Ljubljana bo dre-vi ob 20. imela redno sejo v kavarni Vos-pernik. Obvezna udeležba za vse dirka-če (Abuhar, Zerial, Podmilščak in Gart-ner gotovo!) Predsednik.

ZSK Hermes (Motosekcija). Drevi ob 20. redni članski sestanek pri »Sestice«. Ker bodo na tem sestanku razdeljene funkcije za dirko na Grad, je udeležba ob-vezna. Vsi gotovo in točno! Tajnik I.

Iz Gornjega grada

gg—Poštni avtobus Gornji grad — šmartno ob Paki, ki prevaža poleg pošte tudi potnike, trpi na številnih nedostat-kih. Imamo vtisk, da vozijo na tej progi avtobusi, ki so že davno doslužili na dru-gih progah. Z največjo naglico se skuša-jo ponavljajoči se defekti odpraviti med potjo in potem mora sofer z največjo br-zino voziti na postajo, da po možnosti še doseže vlak. Če pa si bližje ogleda potnik karozerijo in posebno kolesa, si bo pač premislil iti še v avtobus. Železno ogrodje koles je razpočeno in gorje bo, če pride do nesreče ob Dreti ali kje na kak-m ovinku. Avtobusi so zlasti zdaj poleti na-trpani in če se zgodi nesreča, ne bo majh-na. Nujno je potrebno, da poštna uprava pošlje na našo progo tako za Savinjo ka-kor za Dreto nove vozove, sedanja vozila pa naj proda za staro železje. Koliko pri-tem trpijo uslužbenci, ko morajo odpravl-jati nedostatke in poslušati hudo kritiko, je zadeva zase. Sploh je način upravlja-nja vožen na poštinih avtobusih svojev-rsten, kar se le da. Nešteto krat smo že kritizirali izdajo vozniških listkov v obliki receptov, za katere se morajo delati ko-pije. Potniki morajo stopati iz avtobusa in si jemati vozovnice v poštinem uradu in vlada ob takih prilikah na postaji šmartnem ob Paki vedno preprič ter se vsa nejevolja stresa nad poštne uslužben-ce, ki seveda niso krivi tega komplicir-nega poslovanja. Skrajni čas je, da poštna uprava uvede, kakor to imajo dav-no že vsa avtobusna podjetja, bloke za iz-dajanje vozniških listkov. Razen tega so av-tobusi glede na stalno napredujoči tujski promet in ker so se splavljati že navadili voziti z avtobusi na svojih potovanjih na-zaj na svoje domove, že davno premajhni. Skrajni čas je, da pošlje na našo progo poštna uprava večje in moderno urejene avtobuse.

R A D I O

Ljubljana 12: Zborovna glasba (plošče). 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Odnosi Karadjordja in kne-za Miloša do črnogorskega vladke Petra I. (Ivan Krsić). — 19:50: Deset minut zabav-e. — 20: Plošče. — 20:10: Ob dvajsetlet-nici dobrovoljskega gibanja III. (g. Jakob Grčar). — 20:30: Koncert. Sodelujejo: ga-Tamara Bebička, g. Jakov Petrov in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Sreda 31. avgusta
Ljubljana 12: Plošče. — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Pisana trata (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Narod-ne pesmi ob spremljevanju citer. Sodein-jeta gđc. Štefica Koročanova in g. V. Skok. — 18:40: Opazuj in poslušaj (prof. M. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Fra Kačič Miošić in ju-goslovenska misel. — 19:50: Plošče za ples. — 20:30: Koncert vojaške godbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Harmo-niko igra g. I. Magister.

Beograd 16:45: Orkester in klavirske skladbe. — 20: Petje in humor. — 22:15: Klavirski dueti. — Zagreb 17: Lahka glasba. — 20: Pester koncertni večer. — 22:20: Ples. — Praha 19:30: Lahka god-ba. — 20:15: Koncert orkestra in solistov. — 22:15: Plošče. — Varšava 21:10:

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Igre so na svetu, pri katerih sreča tako živo sodeluje, da se človeku vsiljuje vprašanje, kaj je sreča prav za prav; igre so, ki prinašajo kvartopirskemu praznovanju zmerom novega netiva. Od vsega početka je dobival Jim Kendrick. Kadarkoli je šlo za banko, je Kendrick stopil v igro z enim samim asom, pa čeprav je moral karte plačati s sto dolarji. To ni bil več navaden poker, to se je že reklo, izživati logiko in srečo na boj. In karte, ki mu jih je dodelil Bruce, so bile dva asa in dve dami. In dvignil je banko, v kateri se je do konca nametalo do deset tisoč dolarjev. Največ je izgubil Barlow. Neprestano je streljal v Kendricka in tiho sam vase klet. Bruce je samo maloverno zrl na mizo in na tistem prepričeval samega sebe, da vse poteka v redu in po pravici. Rios je ohranil svoj mir in je samo smehljaje se šepetal:

»Sreča v igri pomeni nesrečo in ljubezni, senor.«
»Jaz imam karte rajši kakor ljubezen, hvala,« je odvrnil Kendrick in pograbil denar. Privikrat se je spet ozrl v Betty. Zoraida je ušla njegov pogled in se ugriznila v ustne.

A dogajalo se je tudi, da so njegovi tovariši v igri — Jimovi v naprej odmerjeni sreči na kljub — doživljali upanja polne trenutke, v katerih je

43

napetost rasla do viška. Bruce je svoje vznemirjenje izdal s pogledi; Barlow je pridružen govoril sam s seboj; Rios se je v svojem stolu sklanjal naprej in pozabljaj, vihati brke. Ko je minilo pol ure, je Kendrick imel pač največji kup zlata pred seboj, vendar še nobeden izmed igralcev ni bil s svojim pri kraju. Zdaj je Kendrick minevalo potrpljenje.

»Vrzi ves denar na kup,« je predlagal. »Eno karto za banko!«

»Kaj bi tako naglo?« je odvrnil Bruce. »Ti za zdaj pač še nisi na slabem.«

»Nagla smrt je boljše od počasnega mučenja,« je odgovoril Jim. »Najbrž boš priznal, da mnogo tvegam: sam igram proti najboljšemu izmed vas treh.«

»Bueno, senor,« je rekel Rios. »Meni je prav tako.«

»To je blazno,« je zamrmral Barlow. Blazno se mu je zdelo za Kendricka, ne zanj, ki je doživel največ izgube. Twisty Barlow je ljubil denar že od nekdaj. Nikoli ni mogel razumeti prezira, ki ga je Kendrick kazal do denarnih zadev. Na tistem ga je zmerom smatral za malo norega. Potem je skomignil z rameni: »Meni je tudi prav.«

»Stojte!« Zoraida je planila pokonci in razkrilila roke. Skrivna, nedoumna misel ji je sijala iz oči.

»Srečna sem, da imam kot goste v svoji hiši može, kakršni ste vi. Da, vi ste resnični može. Naj gre za življenje ali smrt, za ljubezen ali sovraštvo, za bogastvo ali siromaštvo: vi boste igrali dalje! Ob takšnih možeih se Zoraida razgraja srce; tudi jaz sem vajena, prijemati življenje za goltanec. Po-

čakajte in pogledajte!

Gibčna, lahkotna kakor mačka se je pognala in v naslednjem trenutku je visoko vzravnana stala na mizi. Dala je, da so jo občudovali v njeni barbarski krasoti in sijaju; kakor model v kiparjevem ateljeju se je zavrtela okrog svoje osi in svoj vroči obraz okrenila k njim.

»Vas je volja, igrati za stavo, za kakršno še nikoli niso igrali može?« je vprašala. »Za stavo, za kakršno bi kralji tvegali svoje krone? Ta stava bodi Zoraida sama. Obljubim, da bo njegova, kdorkoli igro dobi!«

Za trenutek so vsi štirje može, Betty in sluge ob vratih kakor okameneli zastremeli vanjo. Smrtina tišina se je razlegla po dvorani, a srebrnojasni Zoraidin smeh je presekala molk. Kakor pav je zaokrožila po mizi, vsem štirim igralcem pred oči, ponosna na svojo kraljevsko lepoto. Potem se je nasmehnila.

»Je stava zadosti visoka?« je vprašala z igrano skromnostjo.

Bruce je planil s stola, a se je spet naglo sesedel nazaj. Ni mogel besede spraviti iz sebe. Riosu so žarele oči in privikrat je zaslužil Kendrick, da tudi on obožuje svojo lepo sestrnico. Barlow si je z roko šel v lase in mrmral kdo ve kaj predse.

»Spravite zlato na kup,« je zaklicala Zoraida. »Igrajte zdaj, a vsak naj na tistem poprosi svojo boginjo zaščite in pomoči. Zoraida je dobitik!«

Betty je zrla vanjo s svojimi okroglimi očmi. Bila je videti drobno dekletce, za kakršno jo je Kendrick štel.

»Hočete?« je nežno vprašala Zoraida.

»Da! Pri bogu, da!« je zaklical Barlow.

Rios je samo prikal in porinil na sredjo mize svoj denar. Bruce se je zdramil iz globokih sanj in je s tresočimi se rokami sledil njegovemu vzgledu. Oči vseh so bile uprte v Kendricka.

Malo je okleval, a neznana notranja volja je ravnala zanj. Če igra in zaigra, se ne bo imel česa kesati. A če priigra, bo Zoraida morda sama raztrgala verige, ki so njegova dva prijatelja vezale nanjo. Tako bi se utegnula fanta spet izpametovati. Predvsem je tisti trenutek mislil na Bruceja.

»Gremo eno igro?« je vprašal Barlow.

»Ne, eno samo karto, prijatelj moj!« je suho odvrnil Kendrick. »Tu čaka neka dama.«

»O!« je kriknila Betty.

Iz zlatnikov je bila na mizi zgrajena blesteča se piramida. Zmešali so karte in privzdignili, potem so poklicali sluge. Razdelil je vsakemu izmed štirih po eno in stopil nazaj. Nato so pokazali karte.

Bile so same visoke karte, najnižja je bila desetka, in vendar ni bilo dveh enakih med njimi. Edini as — srčni as — je ležal pred Jimom Kendrickom.

XIV.

Nevarne zadeve

V teži tišini, ki je nastopila nato, je Jim Kendrick za trenutke negiben obsedel, osupel nad vsem, kar se je bilo pripetilo. Zavzet od kvartopirske strasti se je spozabil, da se ni dal voditi mirni, hladni logiki. Da, prevlekla strast ga je potegnila za seboj.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kovača za verige

Hišm. Prednost imajo z obrito. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod šifro »Kovača«.

Frizersko pomočnico

mlajšo, sprejme »Polance, Koprivčeva 1.«

Modistke

prvovrstne, večje delavke, potrebuje Milkić, Beograd, Knez Mihajlova 3. Nastop takoj ali v začetku septembra. Plača zelo dobro.

Trgovska

sotrudnica

mlajša, moč, izveščana v specijali in manufaktur, a ima tudi veselje do splošnega gospodinjstva, se takoj sprejme. Ponudbe na naslov M. Arh. Svečina pri Mariboru.

Plačilno natakario

mlajšo, pošteno, samostojno, popolnoma vezano za hotelski obrat s znanjem nemškega jezika, sprejemna za 10. september. Pon. 8. slika in referencami proti vrtni. Je poslati na ogled. Jutra pod »Hotel«.

Šteparico

za torbarsko delo, sposobno sprejemati takoj. Ponudbe na ogled. Jutra pod »Stalna zaposlitve«.

Fotografskega pomočnika(co)

potrebujem, res odličnega negativ v koru retušerja. Potrebno je, da ima absolutno, neverjetno brzino v retuš. In kopiranje. Plača od 1.600 do 2.000 din mesečno. Mesto resno in stalno. Ponudbe za takoj ali kasneje. Svetozar Milkić, Hartvigova 41, Beograd.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 3 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Postrežnica

želi službo za ves dan, pridna in poštena. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

1938-7

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

Pri nakupu novega kolesa si ogledajte našo zalogo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. Prvovrstna kvaliteta, nizke cene.

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

Pri nakupu novega kolesa si ogledajte našo zalogo v Novi trgovini na Tyrševi cesti 36. Prvovrstna kvaliteta, nizke cene.

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

18747-11

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posest

Večje število parcel kompleksov, posesti, gozdov, trgovskih in poslovalnicah Jutra.

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

20588-21

Stanovanje